

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

09.05.2025

Preses apskatā: informācija par Latvijas Bibliotekāru biedrības konferenci, norisēm biedrības organizētajā bibliotēku nedēļas laikā, LNB lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu jauniešu un vecāku žurijas, 2024" noslēguma pasākumu un lasīšanas veicināšanas aktivitātēm Latvijas publiskajās bibliotēkās. Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā jaunais arhitekts Ričards Ruseckis prezentēja maģistra grāda iegūšanas laikā izstrādāto bibliotēkas jaunās ēkas projektu.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Gada notikums Latvijas bibliotēkās – karnevāls *Kad gadsimti satiekas* Staicelē

Aprīļa pēdējā piektdienā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) norisinājās Latvijas Bibliotekāru biedrības (LBB) konference *Iesaiste, sadarbība, attīstība – bibliotēkas veiksmes pamats*. Tajā sanākušos uzrunāja kultūras ministre Agnese Lāce, LNB direktore Dagnija Balčiņa un LBB valdes priekšsēdētāja Rūta Bokta. Todien runāts arī par aktuālo normatīvajos aktos, bibliotekāra lojalitāti un lasītavas neitralitāti kara apstākļos, raisot diskusiju starp zālē sēdošajiem. Par aktuālo Vācijas bibliotēkās stāstīja Dr. Sabīne Homiliusa (Sabine Homilius). Konferencē laikā tika parakstīts līgums starp LBB, LNB un Vācijas Bibliotēku asociāciju federālās savienības *Bibliotēka un informācija Vācijā* (*Bibliothek & Information Deutschland*) ar mērķi veicināt ciešāku profesionālo sadarbību un zināšanu apmaiņu starp Latvijas un Vācijas bibliotēkām un to speciālistiem turpmāko trīs gadu garumā.

Brauciens uz galvaspilsētu izvērtās īpašs Staiceles bibliotēkai, kura ieguva LBB balvu nominācijā *Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2024* kategorijā *Vietējas nozīmes bibliotēkas organizēts notikums*. Par to atzīts kanervāls *Kad gadsimti satiekas*, kas pērn norisinājās Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā, mudinot lielus un mazus pārgērbties iemīļotos tēlos un jauki pavadīt laiku. Pasākums veicināja vietējās kopienas saliedētību un izcēla

gaismas pils nozīmi kultūras un vēstures apgūvē, ko veiksmīgi izdevās organizēt Staiceles bibliotēkas vadītājai Anitai Strokšai un bibliotekārei Intai Meisterei. Balvai bija izvirzīti 15 nominanti trīs kategorijās, to vidū arī Limbažu novada Galvenās bibliotēkas raidieraksts *Novada pulsācija*. Ar to klātesošie tika iepazīstināti ideju tirgū, kur vairākas lasītavas dalījās ar sev unikālo. Tā mūspuses bibliotekārēm bijusi iespēja iedvesmoties turpmākajam darbam un, iespējams, īstenot kaut ko līdzīgu. Par labāko ideju tirgus iniciatīvu tika atzīta Jūrkalnes bibliotēka, kas ieguva balvu par projektu *Jūrkalne 100*.

Ar tādu pašu devīzi – *Iesaiste, sadarbība, attīstība – bibliotēkas veiksmes pamats* no 21. līdz 27. aprīlim Latvijā norisinājās Bibliotēku nedēļa. Mūspusē tajā aktīvi iesaistījās Viļķenes lasītava ar novadpētniecības materiālu izstādi *Bibliotēkas veiksmes stāsti*, savukārt staicelieši tika aicināti uz tikšanos ar aktieri un rakstnieku Zigurdu Neimani un Simonu Siksni, kura

Staiceles bibliotēkas vadītāja Anita Strokša pēc atzinības raksta saņemšanas

vēstīja par ūdeni kā dzīvības pamatu. Ikviens interesents atvērto durvju dienā varēja aprunāties pie kafijas tases par bibliotēkas sadzīvi, kamēr pirmsskolas vecuma bērni mudināti sportot. Svētdienā ikmēneša *Pievakares sarunās* viesojās pirtniece un zāļu sieva Liene Bisniece. Dažādas aktivitātes Bibliotēku nedēļā norisinājās arī citviet novadā.

Fanija ROMEIKO

Limbažu novada Galvenās bibliotēkas albuma foto

Avots: Vietējā Latgales Avīze

Datums: 25.04.2025

Iepazīst senākās bibliotēkas grāmatas

Sandra Avotiņa: "Grāmatu lasīšana ir brīnišķīga nodarbe, turklāt tā uzlabo veselību. Izlasītais bagātina valodu, uzlabojas koncentrēšanās spējas."

Šogad aprit 500 gadi kopš pirmās iespiestās grāmatas latviešu valodā. Latvijas bibliotēku nedēļā Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienībā "Alsviķu bibliotēka" pulcējās interesenti, lai iepazītu vecākās grāmatas (līdz 1940. gadam), kas pieejamas Alūksnes novada bibliotēkas krājumā. Ar tām iepazīstināja krājumu organizācijas nodaļas vadītāja Sandra Avotiņa. Mūsdienās daudzi ar nepacietību gaida jaunās grāmatas, bet šīs ir ar īpašu vērtību, smaržu un stāstu.

Lasīšanai iedvesmo bibliotekāre

Grāmatu noteikti ir viens no cilvēces lielākajiem izgudrojumiem. "Atceros, ka bērnībā biju regulāra Apes bibliotēkas apmeklētāja. Man jau tad patika lasīt, bet bija arī vēl kāds iemesls – tur strādāja ļoti jaukā bibliotekāre. Ļoti daudz runājām par manis izlasītajām grāmatām, viņa ar aizrautību mani klausījās," atceras S. Avotiņa un uzsver, ka svarīgi, kāda ir pirmā pieredze bērnam ar grāmatu. Lielā esot bijusi vilšanās, kad pēkšņi vienā dienā bibliotekāre vairs nav satikta, jo nomainīja darba vietu. Starp citu, pēc tam 1983. gadā pati S. Avotiņa uzsāka darba gaitas tieši Apes bibliotēkā. "Tā nav tikai grāmatu apmaiņas vieta – bibliotēka ir vide, kur satikties ar sev līdzīgi domājošiem cilvēkiem. Grāmatu lasīšana ir brīnišķīga nodarbe, turklāt tā uzlabo veselību. Izlasītais bagātina valodu, uzlabojas koncentrēšanās spējas," saka speciāliste.

Senākā – 1906. gada

Šogad aprit 500 gadi kopš pirmās iespiestās grāmatas latviešu valodā. "Tas ir ļoti svarīgs notikums. Ir zināms, ka to 1525. gadā iespieda Vācijā, latviešu luterāņu draudzes

ATNĀKUŠIE AR INTERESI izšķirsta senās grāmatas un atzīst, ka Alsviķu bibliotēka ir svarīga tikšanās vieta, tās durvis vienmēr laipni atver vadītāja Sarmīte Melke (otrā no kreisās).

vajadzībām," stāsta S. Avotiņa. Senā grāmata var daudz ko pastāstīt, – vecākā grāmata Alūksnes novada bibliotēkā ir 1906. gada Fridriha Šillera "Marija Stjuarte". "Tai ir jāņa Raiņa tulkojums, Rīgas Latviešu biedrības Derīgu grāmatu nodaļas izdevums. Tajā laikā latvieši jau bija lieli lasītāji un šī izdevniecība vēlējas izdot derīgas un labas grāmatas, lai izglītotu latviešus," klātesošajiem stāsta S. Avotiņa.

Alsviķu bibliotēkā apskatei atvestas vairākas grāmatas, īpašu uzmanību izpelnās 1920. gadā izdotā Annas Brigaderes pasaka septiņos tēlojumos "Spridītis", kas ir Izglītības ministrijas izdevums. Grāmatas aizmugurē ir arī lugas dziesmas. "Domāju, neviena paaudze nav izaugusi, nezinot, kas ir Spridītis. Annu Brigaderi uzrunāja Rīgas Latviešu biedrība, kad 1903. gadā, tuvojoties Ziemassvētkiem, nebija nevienas pasaku lugas bērniem, tādēļ rakstniece pāris nedēļu laikā uzrakstīja šo lugu. Pēc pirmizrādes tā visiem ļoti iepatikās un sekoja neskaitāmas izrādes," par vienu no bērnu iemīļotākajām lugām stāsta S. Avotiņa.

Aicina ieskatīties

Vēl kāds interesants fakts – izdevējs, bibliogrāfs, literatūrvēsturnieks un tulkoitājs Kārlis Egle no 1908. gada

līdz Pirmā pasaules kara sākumam strādāja par skolotāju dažādās vietās, arī Alūksnē, Druvienā, Lugažos. Savukārt 1924. gadā izlotās "Latviešu rakstniecības rādītājs (1585. - 1910.)" autors bibliogrāfs, zinātniskās bibliogrāfijas pamatlicējs Jānis Misiņš savās dzimtajās Tīras krācēs jau 1885. gadā izveidoja bibliotēku, kuras krājumā bijušas 500 grāmatas. "Alūksnes novada bibliotēka ir aptuveni 50 šādas grāmatas, aicinu visus interesentus tās apskatīt, pašķirstīt, jo tā ir mūsu vēsture," aicina S. Avotiņa.

Iedvesmo citus fotografēties

Bibliotēkas visā Latvijā ir neizmērojami zināšanu, kultūras un radošuma centri, kas piedāvā dažādas aktivitātes un pasākumus, kas vērsti uz sabiedrības iesaisti, radošu sadarbību un nozares attīstību. Latvijas Bibliotēku nedēļu kopš 1997. gada organizē Latvijas Bibliotekāru biedrība. Šogad temats: "Iesaiste, sadarbība, attīstība – bibliotēkas veiksmes pamats". Lai parādītu, ka grāmata un lasīšana ir neizdošas vērtība, Alūksnes novada bibliotēkā ikvienam bija iespēja nofotografēties īpašā fotorāmī. Šādas akcijas arī citus iedvesmo pievienoties lasītāju saimei. **AKS**

Teksts un foto: **Laura Felša**

Daži no vecākajiem Alūksnes novada bibliotēkas krājuma izdevumiem:

- Fridrihs Šillers "Marija Stjuarte" - tulkojis Jānis Rainis, Rīgas Latviešu biedrības Derīgu grāmatu nodaļa, 1906. gads.
- Johans Volfgangs fon Gēte "Prometejs" - tulkojis Jānis Rainis, Pēterburga, Anša Gulbja apgāds, 1911. gada sērija Universālā bibliotēka.
- Jānis Akuraters "Sapņi un likteņi" - Valka, izdevējs Jānis Rauska, 1919. gads.
- Rabindranats Tagore "Augošs mēnesis" - tulkojis Valts Dāvids, Rīga, Ziņu aģentūra LETA, 1922. gada sērija, Mazā Letas bibliotēka.
- Anna Brigadere "Spēka dēls" - Rīga, izdevējs Valters un Rapa, 1923. gads.
- Somu tautas epos "Kalevala" - tulkojis Linards Laicens, Rīga, izdevējs Latvju kultūra, 1924. gads.
- "Visu zemju un tautu pasakas" - Alūksne, izdevis Reinis Pastalnieks, 1927. gads.
- "1905. gada revolūcija Alūksnes un Smiltenes novadā", Materiāli Voldemāra Caunes sakārtojumā - Rīga, izdevējs Kultūras balss, 1930. gada sērija, Latvijas vēstures pētīšanas biedrības raksti.

Sandra Avotiņa izcēla kādu citātu, ko teicis grāmatu tirgotājs, apgādātājs un lespiedējs Jānis Rapa (1885 - 1941), no nepublicēta raksta "Strādnieks, grāmata, kultūra":

"Kādreiz, kad vēstures svaru kausos varbūt svērs atkal tautu likteņus, mēs varēsim visai pasaulei pierādīt, ka esam strādīga, patriotiska, augstu kultūras līmeni sasniegusi tauta, kas ieguvusi cieņu tautu starpā un spēj aizstāvēt savu brīvību un neatkarību."

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas
Datums: 30.04.2025

Svinot Bibliotēku nedēļu

No 21. līdz 27. aprīlim norisinās Latvijas Bibliotēku nedēļa, kuru jau kopš 1997. gada organizē Latvijas Bibliotekāru biedrība, tāpēc šajā nedēļā notika dažādi aizraujoši pasākumi, lai atgādinātu un aktualizētu grāmatu un bibliotēku nozīmi mūsu dzīvē. Valmieras Integrētā bibliotēka šīs nedēļas laikā uzsver attīstības nozīmi un iepazīstina ar jaunu Valmieras novada bibliotēku e-kataloga versiju. Tajā vienuviet pieejama informācija par novada publisko bibliotēku, skolu bibliotēku un Vidzemes Augstskolas bibliotēkas krājumiem. Jaunā e-kataloga priekšrocības – vienkārša meklēšana, moderns izskats, pielāgojamība jebkurai ierīcei, iespēja veidot savu vēlmju sarakstu un piekļūt dažādām grāmatu kolekcijām.

Stāsta **Zane Jeske**, Mazsalacas pilsētas bibliotēkas vadītāja: «Šogad jau 28. reizi norisinās Latvijas Bibliotēku nedēļa. 23. aprīlī atzīmējam Pasaules grāmatu un autortiesību aizsardzības dienu, līdz ar to mēs vēlamies šos svētkus atzīmēt. Tā ir nedēļa, kad vairāk pievēršam uzmanību bibliotēkai, grāmatām, bibliotekāriem un lasītājiem, un šī gada tēma ir: «Iesaiste, sadarbība, attīstība – bibliotēkas veiksmes pamats». Mēs Mazsalacas pilsētas bibliotēkā katru gadu cenšamies izdomāt kādu aktivitāti, kas mazliet atšķirtos, lai varētu piesaistīt savu lasītāju uzmanību.

VISI STARTA POZĪCIJĀ SKICEŠANAI, vēl tikai saņem pēdējos norādījumus no Lienes.

Šogad tā ir skicēstaiga, kuras laikā tika skicētas bibliotēkas iekārtas un ārtelpa un noslēgumā izveidota neliela izstāde. Piektdien mēs tiekamies ar mazsalacietī levu Veidi, kas uzrakstījusi grāmatu «Piens un asinis» – ar viņu vēlējamies tikties tieši Bibliotēku nedēļā.»

Arī «Liesma» pievienojās vienā no Bibliotēku nedēļas notikumiem – skicēstaigā Mazsalacā kopā ar Lieni Apsīti. Pasākuma sākumā Liene iepazīstināja ar skicēšanu kā tādu, dalījās ar saviem darbiem, pastāstīja par skicēšanas procesā izmantotajiem instrumentiem un skicēšanas veidiem. Uz šo pasākumu bija ieradusies pat tādi cilvēki, kas nebija neko skicējuši vai zīmējuši no skolas laikiem, un ikvienam bija iespēja iemēģināt roku. Liene bija arī sagatavojusi dažādus uzdevumus, ko ikviens var pamēģināt mājās apstākļos.

Piemēram, Ātrā skice: izvēlies garāmgājēju vai dzīvnieku un +/- 30 sekundēs fiksē kustību vai si-
luetu.

Skicē uz grāmatas lapas: izvēlies motīvu un attēlo to. Izvēloties klājošas, necaurspīdīgas krāsas. Piemēram, flomāsterus, krītiņus, piesātinātas akvareļkrāsas vai tušu. 5 minūtes.

Krāsu medības: uzskicē skici, izmantojot vienu krāsu, tikai lai akcentētu lietas šajā krāsā. Skicē ar vienu līniju – neatraujot roku no lapas, vienā vilcienā. 2 – 3 minūtes.

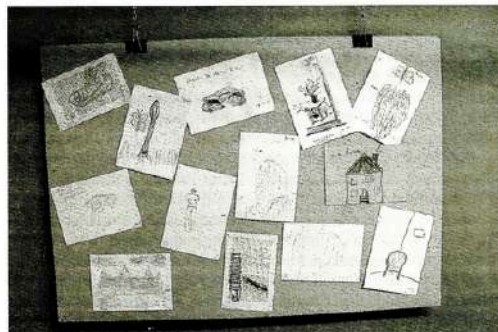
Skicē ar kreiso vai nevadošo roku. 5 minūtes.

Vienas tēmas variācija: izvēlies vienu motīvu, piemēram, kokus, logus, soliņus, durvis un skicē dažādus variantus uz vienas lapas, katrs objekts 3 minūtes.

Skicē ar teksturu: pievieno Tsu frāzi, kas raksturo attiecīgā mirkļa sajūtas vai domas.

Bibliotēku nedēļas ietvaros vēl var paspēt:

25. aprīlī plkst. 13.00 Rencēnu pagasta 2. bibliotēkā (Līdzēnos) pasākums «Orientēšanās dabā pēc 1907. gadā zīmētā Līdzēnu muizas parka plāna».

VIENA NO PABEIGTO DARBU PLANŠETEM.

PĒC LABI PADARĪTA DARBA. Arijas Romanovsaks foto

25. aprīlī plkst. 17.00 Mazsalacas pilsētas bibliotēkā Bibliotēku nedēļas ietvaros tiksšanās ar mazsalacietī levu Veidi un viņas jaunās grāmatas «Piens un asinis» atklāšana.

26. aprīlī plkst. 11.00 Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā ceļojuma stāsts par Gruziju. Ar saviem iespaidiem un piedzīvoto Kaukāza kalnu zemē Gruzijā dalīsies rencēnieši – Kalniņu ģimene.

26. aprīlī plkst. 13.00 Zilākalna pagasta bibliotēkā dekupāžas darbnīca – koka materiālu apdara-
nāšana. Vietu skaits ierobežots, iepriekšēja pieteikšanās obligāta, zvanot pa tālr. 27891675 vai rakstot uz e-pastu zilakalna.biblioteka@vb.valmierasnovads.lv.

Lappusi sagatavojusi
Elva Jekabsone

Avots: Liesma
Datums: 25.04.2025

Restarts lasīšanai Jēkabpils 2. vidusskolā

Jēkabpils 2. vidusskolas skolēni ir ļoti čakli lasītāji. Paldies klašu audzinātājām, kuras mudina un iedrošina skolēnus lasīt!

Grāmatu lasīšana ir galvenais instruments lasītprasmes attīstībai. Tā ir pamatprasmē ikviena mācību priekšmeta sekmīgai apguvei un pilnvērtīgai informācijas uztverei. Lasīšana veicina radošumu, iztēli un uzlabo valodas prasmes.

2024. gada bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas (BJVŽ) lasīšanas veicināšanas programmā «Lasi un vērtē» piedalījās 233 mūsu skolas audzēkņi – lasīšanas eksperti no 1.c (klases audzinātāja Anita Ščegalkova); 1.d (Ilona Bikovska); 2.a (Biruta Sprindža); 2.b (Tatjana Šeklanova); 2.c (Aija Lapuha); 2.d (Andra Putka); 2.e (Laura Leice); 2.u (Asja Jaksons); 3.u (Ilze Čevere) klasēm un 6.m klases skolniece Egita Narkeviča. Savukārt 1.a (klases audzinātāja Anda Jurgēviča) un 1.b (Jolanta Šinkūne) klašu skolēni BJVŽ piedāvātās grāmatas lasīja Jēkabpils pilsētas bibliotēkā.

Katram dalībniekam kopā ar klasi vai individuāli bija jāizlasa sešas no BJVŽ piedāvātajām grāmatām. Tās ir sadalītas pa vecumposmiem: 5+, 9+, 11+,

15+. Kad grāmatas ir izlasītas, katrs skolēns aizpilda novērtējuma anketu. Jāvērtē gan grāmatas saturs, gan ilustrācijas.

Mūsu skolā vispopulārākās bija grāmatas «Izdoma sev auto», «Sirdsliektas», «Mollis» un «Kas aug parkā».

Piedaloties BJVŽ, skolas bibliotēka savā dailliteratūras fondā iegūst visu programmas «Lasi un vērtē» grāmatu kolekciju. Savukārt BJVŽ noslēguma pasākumā katrs lasītājs un anketas aizpildītājs saņēma balviņu ar «Skaties un vērtē» logo, saldumu un diplomu.

Lai veicinātu skolēnu lasītprasmi, bibliotēkā stundu starpbrīžos tiek organizēta skaļā lasīšana.

A. LAITĀNE
un **M. ĻITVINOVA,**
Jēkabpils 2. vidusskolas
bibliotekāres

Avots: Brīva Daugava

Datums: 30.04.2025

Skolotāja no Krāslavas – Latgales lasīšanas vēstnese

29. martā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā norisinājās «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024» noslēguma pasākums – Lasīšanas svētki.

Tajā godināti lasītāko grāmatu autori, izdevēji un aktīvākie lasīšanas veicinātāji – skolotāji un vecāki. Pasākumu vadīja Māris Grigalis, bet muzikālo noskaņu radīja «Carnival Youth».

Par Latgales lasīšanas vēstnesi šogad kļuva Krāslavas pirmsskolas skolotāja Iveta Solima, kura kopā ar bērniem lasa Bērnu žūrijas 5+ grāmatas un aktīvi sadarbojas ar Krāslavas bibliotēku. Viņa iedvesmo ne tikai savus dēlus, bet arī bērnu dārza audzēkņus un viņu vecākus apmeklēt bibliotēku.

Iveta saņēma LNB Pateicību par iniciatīvu un ieguldīto darbu lasīšanas veicināšanā un programmas «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024» atbalstīšanā un popularizēšanā Latgales reģionā. ▣

Foto: Sanita Kokina

Avots: Vietēja Latgales avīze

Datums: aprīlis, 2025

Lasīšanas vēstnese no Krāslavas – pirmsskolas skolotāja Iveta Solima

"Ikvienu grāmatu lasot, tu velc parāles ar savu dzīvi, pārdzīvo, jūti, izsīpi, izraudi, piecālies un sajūsmīnies," saka Iveta Solima, kura marta izskaņā tika sumināta kā Latgales Lasīšanas vēstnese.

Inga Kalva-Miņina

29. martā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika lasīšanas veicināšanas programmas «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024.» svinīgais noslēguma pasākums – ikgadējie Lielie lasīšanas svētki. Par pasākumu, kurā tika godināti lasītāko grāmatu autori, tulkotāji, izdevēji un lasīšanas vēstneši, stāstījām laikraksta iepriekšējā numurā. Bet šoreiz iepazīstinām ar Latgales Lasīšanas vēstneses titula ieguvēju. **IVETA SOLIMA** ir Krāslavas novada pirmsskolas izglītības iestādes (PII) «Pienenīte» skolotāja un lasītpriekša veicinātāja ne vien saviem diviem dēliem, bet arī bērnu dārzā grupiņām.

Atzišos, katru gadu ar nepacietību gaidu Lasīšanas vēstnešu vārdu. 2023. gadā arī es ieguvu šo godpilno titulu, tādēļ ar lielu interesi sekoju līdz citu Lasīšanas vēstnešu veikumiem. Pēc sarunas ar Ivetu secināju, ka Krāslavā ar lasītprieku viss ir kārtībā, jo tur dzīvo tik enerģiska, radoša un grāmatu pasauli mīloša skolotāja, kura ir iedvesmojošs piemērs bērniem.

Pastāstiet, lūdzu, vairāk par sevi.

– Es rāku no Daugavpils, te dzīvoju, mācījos un studēju. Pabeidzu Daugavpils Valsts ģimnāziju, vēlāk Daugavpils Universitātē ieguvu bakalaura grādu izglītībā un pirmsskolas skolotāja kvalifikāciju. Satiku savu mīlestību Edgaru un pārcēlos uz dzīvi Krāslavā. Pēc dažiem gadiem ieguvu izglītības zinātņu maģistra grādu pedagogijā. Piedzima dēls Rimants, kuram ir jau 15 gadi, un dēls Artis, kuram ir 13 gadi. Savas zināšanas, prasmes un deģmisi pielietoju darbā, jau 17 gadus strādājot Krāslavas pirmsskolas izglītības iestādē «Pienenīte». Šeit droši varu saukt par krāslavieti, jo te piedzima mana ģimene, mani bērni, te ir mans darbs un hobiji.

Mans tētis un mamma strādāja ceļu nozarē, tagadējā VAS «Latvijas autoceļu uzturētājs». – strādīgi, centīgi, mērķtiecīgi un stingri. Viņi man un vecākajam brālim Vilnim ieseja pašas svarīgākās īpašības – būt taisnīgiem, godīgiem, centīgiem, aizstāvēt tuvākos un savus uzskatus. Jau vairāk nekā divus gadus mammiņe ir aizsaulē, bet vienmēr jūtu viņu blakus. Esmu pateicīga par visu, ko man ir devuši mani mīļie vecāki. Zina un ticu, ka mamma ar mani lepojas, jo arī viņa bija aktīva, es viņu jūtu blakus – caur grāmatu, caur dabu, caur sajūtām.

Bērniņā vasaras pavadiju savā lauku mājā Nīcgalē, te mīl dāliņa no manas sirds. Zināju, kas ir darbs, kas ir siena laiks, kas ir ravēšana un kā ir jāslauc govys un jādara ikdienas darbi. Darba tikums mūsos bija iesešs, un, ja kādreiz šķita – nē, man nākotnē dārza nebūs! – tad tagad tā nedomāju. Man ir divas siltumnīcas, patīk audzēt tomātus, gurķus, dārzeņus, ir peoniju dārzs un sava mikro pasaulīte jeb vasaras miera osta, kurā jūtos labi.

Kādēļ izvēlējāties pirmsskolas skolotājas profesiju?
– Vecāki sākotnēji bija pārstēgti par manas profesijas izvēli, bet nekad nebija pret, jo tā bija mana izvēle, kas tika respektēta un pieņemta. Es, šķiet, jau 10. klasē zināju, ka būšu pirmsskolas skolotāja, un to ne dienu neesmu nožēlojusi. Man patīk un aizrauj mans darbs, neviena diena nav vienāda. Šis darbs ir nemīlīga kustība un mīlestība.

Mazos ķiparus iedvesmojat lasīt grāmatas. Kuras ir jūsu audzēkņu iemīļotākās grāmatas?

– Bērnu uzrunā itin viss, svarīgi ir tas, kā tu to pasniedz. Bez intonācijas izlasīta grāmata? Nē! Atēlu apspriešana, kopīga lasīšana, pārrunāšana, galvenās domas apspriešana, varoņu zīmēšana, pasaku atstāstīšana vecākiem? Jā!

Cik svarīga loma lasītveicināšanā ir tieši skolotājam?

– Ģībētos jau teikt, ka tikai un vienīgi ģimene ir pamatlicēji mīlestībai pret grāmatu, bet tas tā nav. Mēs ļoti labi saprotam, ka pirmsskolas skolotājs ir tas, kurš lielāko diennakts daļu pavada ar bērniem. Šajā laikā mēs esam tie, kas bērniem mācām tikumus, vērtības, prasmes, izpratni par apkārt notiekošo un arī mīlestību pret grāmatu. Tāpēc viss ir mūsu rokās, un vecāki taču vienmēr atbalstīs.

Marta izskaņā piedalījāties Lielajos lasīšanas svētkos Rīgā. Kā patika pasākums?

– Lielie lasīšanas svētki Latvijas Nacionālajā bibliotēkā mani sajūsmīnāja un pārsteidza. Te bija pirmo reizi, un bibliotēka ir varenliela! Apskatījām divas izstādes un bibliotēkas interjeru. Svētki notika Ziedoņa zālē, kur ir ap 450 sēdvietu, un bija pilna zāle lasītāju. Pasākumu lustīgi vadīja Māris Ģingālis. Lai gan cilvēku bija daudz, atmosfēra bija brīva un nepiespiesta. Tu saproti, ka te pulcējas tādi, kā tu, – tie, kuri lasa, interesējas par jaunāko literatūru un mīl grāmatas. Te tu jūties droši un labi.

Ko jums nozīmē iegūtais Latgales Lasīšanas vēstneses tituls?

– Protams, jutu satraukumu, kā nu būs! Kad nosauca manu vārdu, izjuta milzīgu pacīlību, lepnumu, godu par to, ka pirstāvu savu ģimēni, savu pirmsskolas izglītības iestādi, Krāslavas bibliotēku, savu mīlo Krāslavu un, protams, visu Latgali. Ko man nozīmē šis tituls? To iekšēji apziņu, ka esmu parēizējā virzienā, ka manas dzīves izvēles ir pareizas, ka manas intereses, hobiji un sirdslietas palīdz man augt kā cilvēkam, kā personībai. Ir svarīgi nesēdēt uz vietas un negaidīt no citiem kaut ko, bet gan darīt un virzīties uz mērķi pašai.

Kuras no lasītveicināšanas programmas «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024.» grāmatām jums vislabāk palikušas atmiņā?

– Sākumā izlasīju visas Vecāku žūrijas grāmatas. Tās aizrāva un šķita – vai tiešām katrā nākamā grāmata būs labāka par iepriekšējo? Un tā arī bija! Par identitāti, par piederību, par bērības sāpi un ticību sev, par prieku un tuvinieku zaudēšanu. Dažas grāmatas izlasot bija grūti valdīt asaras. Vīrs sajūsmīnās par manu grāmatu lasīšanu un tikai noteic – «Vai tiešām lasīsi vēl, ja tik ļoti pārdzīvo un raudi?» Arī Krāslavas novada bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Viktorija Urbanoviča vienā no tikšanās reizēm teica: «Prieks par tevi, – ja raudi, tad esi dzīva dvēsele». Tā var pateikt tikai tuvs un mīļš cilvēks, tieši tāpēc mūsu Krāslavas bibliotēku uzskatu par vietu, kur mājo sirsniņi cilvēki, kuri laipni izturas pret katru, kurš tur ierodas.

Kura ir mana mīļākā grāmata? Visas grāmatas man bija sirdij tuvas, ar savu sāpi, ar savu mīcību. Ikvienu grāmatu lasot, tu velc parāles ar savu dzīvi, pārdzīvo, jūti, izsīpi, izraudi, piecālies un sajūsmīnies. Īpaši uzrunāja Zanes Zūstas «Nepierādītais putns» un Luras Vinogradovas «Vārns».

Paralēli tam, ka grāmatas lasīju mājās, tās lasīju arī savā Krāslavas PII «Pienenīte». Mēs izlasījām visas 5+ grupas grāmatas. Kad anketas bija aizpildītas, mani mazulīši vaicāja – kur tad vēl ir grāmatas? Tad devos uz mūsu bibliotēku pēc jaunām grāmatām, kuras ieteica bibliotekāre Sanita Kokina. Iemēlējām Katrī Kīrkopelto grāmatu «Mollis». Bērniem patīk izdomāti, bet sirdi mīļi varoņi, kas vēsta par draudzību un par iekšējām emocijām. Nesen izlasījām arī otro daļu «Mollis un ērns». Bērniem ļoti patika.

Esat īsta Lasīšanas vēstnese, jo ne vien pati daudz lasāt, bet lasīt iedvesmojat arī bērnus, ieviedot viņus aizraujošā stāstu pasaulē.

– Mana audzināmā grupa «Bītiēs» patiešām ir īsti grāmatu bērni. Lasot mēs prognozējam, zīmējam, smejamies, tēlojam. Lasīšanu vienmēr var padarīt par ļoti īpašu notikumu. Lasīšana nav tikai izlasīto zilbju salikšana skatnīgos vārdos, – tā ir attēlu vērošana, skaņu izrunāšana, poēzistu burtu atrašana, aīmīgas un izteiles atstāstīšana, problēmsituāciju pārrunāšana un pārdomāšana, caur lasīprasmi mēs varam apgūt arī citas prasmes, kas ir ļoti būtiskas.

Iestādē organizējam arī «Dzejas dienu», un tās laikā pie mums viesojās dzejniece Elizabete jeb Ilze Vovka. Viņa pastāstīja par savu pseidonīmu, lasīja dzeju bērniem gan latviešu, gan latgalešu valodā, kā arī uzdeva mīklas. Bērniem bija ļoti interesanti ieraudzīt dzejnieci un radoši darboties kopā.

Esam ar grupiņu gājuši ekskursijā uz bibliotēku, kā arī regulāri aicinām bibliotekāres ciemos pie mums. Veicinājam un iesaistām arī bērnu vecākus, lai arī viņi kopā ar bērniem apmeklētu bibliotēku. Mums ar bibliotēku ir izveidojusies lieliska sadarbība, par ko ir milzīgs prieks.

Grāmatu lasīšana ir jūsu hobbis un sirdslieta, bet kādas nodarbes vēl ikdienā sagādā prieku?

– Ir nodarbes un intereses, kas gadu laikā iet līdzās ar mums. Man tās ir tautas dzeja, jo dejoj Krāslavas kultūras nama vidējās paudzes deju kolektīva «Auravītiņi», braukšana ar velosipēdu, makšķerēšana, slēpošana, dārzniecība,

Lielajos lasīšanas svētkos Iveta atbalstīja arī Krāslavas novada bibliotēkas bibliotekāre – lasītāvas vadītāja Sanita Kokina (no kreisās) un Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Viktorija Urbanoviča (no labās)

«Mana audzināmā grupa «Bītiēs» ir īsti grāmatu bērni. Lasot mēs zīmējam, smejamies, tēlojam. Lasīšanu vienmēr var padarīt par ļoti īpašu notikumu,» saka skolotāja Iveta Solima

Iveta kopā ar viņu Edgaru un dēliem Rimantu un Arti

fotografēšana, ceļošana, un tieši tāda paši aizrašanās un mīlestība ir grāmatu lasīšana. Teiksim, kā gan tam pietiek laika? Kādreiz arī es tā domāju, bet, komunicējot ar cilvēkiem, kuri vienmēr visu paspēj, es sapratu – jo vairāk tu dari, jo vairāk spēji paveikt. Tas tā patiešām arī ir! Laiks, ko pavadām interneta vidē un sociālajos tīklos, ļoti veiksmīgi ir aizstājams ar grāmatu, seriāli ir aizstājami ar psiholoģisku romānu vai detektivromānu. Nē, es nekad ziņā neesmu pret sociālajiem tīkliem, jo arī tiem man pietiek laika.

Ko lasāt šobrīd?

– Patlaban esmu pievērsusies pašmāju autoru Leides Kovaļovas darbiem. Mistika, kas apvīta ar detektīvmomentiem, spriedze, nežēna, – tu lasi un dažbrīd jūti, ka sirdspukstis palīnās. «Klusie kaimiņi», «Aizdomas», «Šoseja», «Bezvēsts pazudušais» – šos autorus darbus saucu par vienas nakts darbiem vai divdienārbiem, jo tieši tik ātri tos izlasu. Mani ūk ļoti interesē sižets, ka apkārt notiekošais vairs nešķiet nozīmīgs, jo kā gan var aiziet gulēt, ja nezini, kā noslēgsies sižeta līnija?

Man lasīšanā svarīgs ir pārdomu process – lasot un izlasot grāmatu, atklāt un attīstīt nebeidzamās fantāzijas iespējas. Grāmatas ir cita pasaule, kurā tu iegrimsti. Esi tu un grāmata, un tava iztēle, kura turpina attīstīties pat tad, kad grāmata ir atdota bibliotēkā un gaida, kad to papēms nākamais lasītājs. Paldies, ka mums un mūsu bērniem ir iespēja LASĪT!

«Projektu finansē Modiju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». Lasīšanas vēstnese no Krāslavas – pirmsskolas skolotāja Iveta Solima – saturu atbild SIA «Vietēja».

MAF
Modiju atbalsta fonds

Avots: Vietējā Latgales Avīze

Datums: 04.04.2025

Latgales Lasīšanas vēstnese no Krāslavas

29. martā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā jau 25. reizi notika LNB lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024" svinīgs noslēguma pasākums Lasīšanas svētki, ko apmeklēja grāmatu vērtētāji no visas Latvijas, tika sumināti lasītāko grāmatu autori, tulkotāji un izdevēji, godināti lasīšanas vēstneši – aktīvākie vecāki un skolotāji. Svētkus vadīja TV personība Māris Grigalis, muzicēja mākslinieki no grupas "Carnival Youth".

Krāslavas novada bibliotēkas lasītāja Iveta Solima tika nominēta kā Latgales novada lasīšanas vēstnese.

Personisko atbildību par nākotnes lasītāju sabiedrību apliecina no 2012. gada Latvijas Nacionālās bibliotēkas iesāktā lasīšanas vēstnešu kustība. No vēsturiskajiem novadiem bibliotekāri nosauc visčaklākos palīgus, kuri palīdz īstenot lokālās lasītveicināšanas aktivitātes. Un šogad par Krāslavas novada bibliotēkas Latgales Lasīšanas vēstnesi tika izvēlēta Krāslavas pirmskolas izglītības iestādes "Pienenīte" skolotāja Iveta Solima.

Viņa ir lasītprīka veicinātāja ne vien saviem diviem dēliem, bet arī bērnudārza grupiņām, kur lasa Bērnu žūrijas 5+ grāmatas. Programmā viņa iesaistījies kopš 2019. gada. Ivetai ir izveidojusies lieliska sadarbība ar Krāslavas novada bibliotēku. Mazie lasītāji tiek vesti ekskursijās uz bibliotēku, kā arī bibliotekāres aicinātas ciemos pie viņiem. Vecāki tiek motivēti apmeklēt bibliotēku kopā ar bērniem.

Iveta saņēma LNB pateicību par iniciatīvu un ieguldīto darbu lasīšanas veicināšanā un programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024" atbalstīšanā un popularizēšanā Latgales reģionā.

Iveta dalās savā lasīšanas pieredzē: *"Man personīgi lasīšanā svarīgs ir pārdomu process, lasot un izlasot grāmatu, atklāt un attīstīt nebeidzamās fantāzijas iespējas un, protams, nebeidzamais miers. Tā ir cita pasaule, kurā tu iegrimsti. Esi tu un grāmata, un tava iztēle ... kura turpina attīstīties pat tad, kad grāmata ir nodota bibliotēkā un gaida, kad to paņems nākamais lasītājs. Paldies, ka mums un mūsu bērniem ir iespēja LASĪT!"*

Viktorija URBANOVIČA,
Krāslavas novada bibliotēkas
Bērnu literatūras nodaļas vadītāja

Sanitas KOKINAS foto

Nacionāla atzinība Ogres Centrālajai bibliotēkai

OGRENET

Latvijas Bibliotekāru biedrības gada balvas pasniegšanas ceremonijā godpilno «Gada bibliotēkas 2024» titulu šogad ieguvusi Ogres Centrālā bibliotēka. Apbalvojumi tika pasniegti 25. aprīlī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

«Esam lepi par pagājušajā gadā paveikto un pateicīgi bibliotēku saimei par novērtējumu,» vēsta Ogres Centrālā bibliotēka savā Facebook kontā.

Pagājušajā gadā bibliotēkā īpaši izcelts paveiktais bērnu lasītprīka veicināšanā, darbs ar pielagoto literatūru, kā arī daudzveidīgā sadarbība ar Ogres un novada izglītības iestādēm un bibliotēkām. «Apziņāmies, ka stipra un mērķtiecīga komanda ir Ogres Centrālās bibliotēkas izaugsmes atslēga. Sakām paldies Ogres novada pašvaldībai par atbalstu šajā izaugsmei un novada bibliotēku kolēģiem par nerimstošu vēlmi strādāt un arvien augt kopā.»

Par «Gada bibliotēkara 2024» titula ieguvēju tika atzīta Olaines 1. vidusskolas bibliotēkas vadītāja Aija Jankava un Bauskas Centrālās bibliotēkas galvenā bibliogrāfe – redaktore Madara Maslova-Konrāde.

Savukārt kā «Gada notikums Latvijas bibliotēkas 2024» tika atzīts Staiceles bibliotēkas organizētais karnevals «Kad gadsimti satiekas», Latgales Centrālās bibliotēkas organizētais pasākums «Dzejas tramvajs» un Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru lasītprīkas forums Siguldā 2024. gada 13. martā, ko rīkoja Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Bibliotekāru biedrība un Siguldas novada pašvaldība. ●

Avots: Ogres Vestis
Datums: 09.05.2025

Valkas novada Centrālo bibliotēku vadīs Jūlija Kīslere

Valkas novada pašvaldība jau pirms pāris mēnešiem aicināja pieteikties pretendētus izsludinātajam konkursam uz novada Centrālās bibliotēkas vadītāja amatu. Ir noticis vakances izvērtēšanas konkurss, un šim amatam izraudzīta valcēniete Jūlija Kīslere. Par viņas iecelšanu amatā deputāti balsoja 24. aprīļa domes sēdē.

J. Kīslere darba pienākumus sāka pildīt 6. maijā. «Priečajos par doto iespēju. Ar patiesu apņemšanos un vēlmi piesaku sevi kā bibliotēkas vadītāju. Bibliotēka nav tikai vieta, kur glabāt grāmatas un informāciju, bet tā ir vieta, kur katrs var atrast un iegūt informāciju, attīstīt sevi un pilnveidot savas prasmes. Mana prasme iegūt un analizēt informāciju ļaus man precīzi saprast cilvēku vajadzības. Es ticu, ka kopā mēs spēsim veidot bibliotēku tādu, kas būs liela daļa no mūsu pilsētas dzīves,» par motivāciju kandidēt šim amatam, uzrunānot deputātus, teica J. Kīslere.

Viņa ir gatava kopā ar komandas biedriem, kā arī iestādes apmeklētājiem doties kopīgā ceļojumā, lai bibliotēka būtu ne tikai informācijas avots, bet vieta, kur satikties, pilnveidot sevi un rast iedvesmu ikvienam iedzīvotājam, kurš ver vaļā bibliotēkas durvis.

«Uzskatu šo amatu par loģisku

nākamo soli savā profesionālajā attīstībā – tas ir izaicinājums, kurā varēšu gan pilnveidoties, gan iedvesmot un atbalstīt citus. Bibliotēka var kļūt par atvērtu, iekļaujošu vidi, kas iedvesmo un saliedē Valkas iedzīvotājus,» saka J. Kīslere.

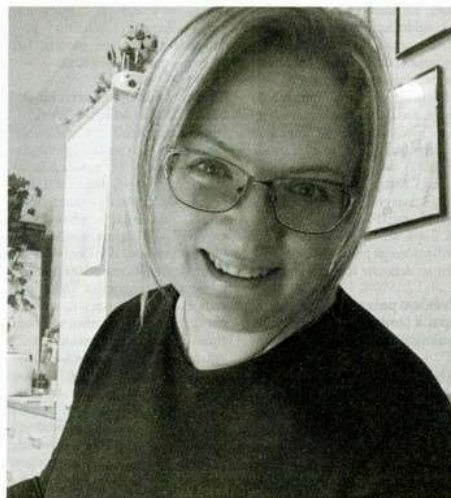
Kā tas likuma kārtā paredzēts, J. Kīslerei noteikts trīs mēnešu pārbaudes laiks. Šobrīd, kā pati saka, iepazīstas ar savu lielisko kolektīvu, apgūst jaunus amata pienākumus, atbalsta komandu iesāktajos darbos un plānotajos pasākumos.

Vaicāta par bibliotēkas darba viziju, viņa skaidro: «Vispirms vēlos iepazīties ar bibliotēkas ikdienas darbu un iekšienes, tad saprātīši, kādā virzienā jādodas uz priekšu. Tuvākajā laikā vēlos pārskatīt īstenotās idejas, pasākumus, kas bijuši līdz šim, un tikai tad varēšu saprast, kuras no lietām tiks pilnveidotas un attīstītas tālāk un kur ir nepieciešams kaut ko pamainīt vai piedāvāt jaunas alternatīvas. Paldies līdzšinējai bibliotēkas vadītājai par ieguldījumu, tas starta, ievirzītie projekti un mērķi ir ļoti atbalstāmi, tostarp Bērnu rīti, tikšanās ar grāmatu autoriem un sabiedriskie pasākumi bibliotēkas telpās dažādām mērķauditorijām.»

Kā iepriekš izskanējis, lai pieteiktos šim amatam, pretendentiem tika izvirzīta virkne prasību: augstākā akadēmiskā, augstākā

profesionālā vai vidējā speciālā izglītība bibliotēku darba jomā; pieredze cilvēkresursu vadīšanā, budžeta plānošanas un izpildes kontrolē; vēlma pieredze bibliotēku darbā; prasme analizēt situāciju un rīcības sekas, atrast piemērotāko risinājumu; labas vadības, komunikācijas, sadarbības un digitālās prasmes; interese un vēlme aktīvi darboties bibliotēkas jomā; prasme strādāt ar elektroniskajām dokumentu vadības sistēmām; valsts valodas prasme augstākajā līmenī un B kategorijas autovadītāja apliecība.

Taujāta par savu līdzšinējo pieredzi profesionālajā jomā, J. Kīslere skaidro: «Man ir augstākā izglītība ar iegūtu kvalifikāciju – uzņēmējdarbības vadītājs ar ekonomikas, uzņēmējdarbības vadības, firmas vadības studiju jomām. Uzņēmējdarbības studijas ietver ne tikai budžeta plānošanu un izpildes kontroli, bet arī personāla vadību, projektu vadību, sociālo psiholoģiju un citas lietas. Esmu ar pieredzi cilvēkresursu vadīšanā. Patik pilnveidot un attīstīt sevi. Esmu direktore. Mans uzdevums ir vadīt, atbalstīt, kontrolēt un plānot lietas un darbības, kas sekmē mūsu struktūrvienības darbību un attīstību. Katrs darbinieks ir neatņemama labas komandas sastāvdaļa. Pārskatāmā nākotnē noteikti plānoju papildināt zināšanas bibliotē-

Valkas novada Centrālās bibliotēkas direktore Jūlija Kīslere, uzsākot darba gaitas, akcentē, ka bibliotēka nav tikai grāmatu glabātava, bet gan vieta, kur ikviens var iegūt zināšanas, attīstīt prasmes un rast iedvesmu.

FOTO: NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

ku jomā, apmeklējot kādas specializētas mācības vai kursus.»

Novada Centrālās bibliotēkas struktūrā ir Pieaugušo literatūras nodaļa, Bērnu literatūras nodaļa,

Katalogizācijas un automatizācijas nodaļa, kā arī Kārķu, Ērgemes, Valkas pagasta Sēļu, Vijciema un Zvārtavas pagasta bibliotēkas. ■

— Ilze Fedotova

Avots: Ziemeļlatvija
Datums: 09.05.2025

Mums priekšā pat vismazākie miesti

To, ka liepājnieki ilgojas pēc modernas, ērtas bibliotēkas un tā ir svarīga tēma, sajuta arī Rīchards Ruseckis, kurš pats ir no Bauskas puses. Pēc prezentācijas sekoja detālētātīki jautājumi gan viņam pašam par diplomprojektu, gan veidojās diskusijas starp sanākušajiem.

EGONA ZIVERTA FOTO

● LIGITA KUPČUS-APĒNA

Pilsētas bibliotēka šā brīža stāvoklī ir nepietiekama. Mūsdienīga četru stāvu ēka, kur satiktos dažādas paaudzes – gan atpūta,

gan izglītībā, gan radošās aktivitātēs. Šāds diplomprojekts tapis jaunajam arhitektam Rīchardam Ruseckim, pabeidzot maģistra studijas Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU). JAUNUMI UN NOTIKUMI | 3. lpp.

Mums priekšā pat vismazākie miesti

| 1. lpp.

Par to, kāda pilsētai tik svarīgā būve varētu izskatīties, viņš iepazīstināja Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā (LCZB) Zivju ielā. Uztāšanās ilga aptuveni pusstundu, sarunas pēc tam – pat ilgāk, jo liepājnieki jau sen sapņo par modernu, ērtu, visiem pieejamu bibliotēku.

Tikšanās laikā R. Ruseckis ne tikai rādīja sagatavoto prezentāciju, bet klātesošie varēja iepazīties arī ar maketu, vizualizācijām, iekštelpu plāniem, kas, protams, raisīja sanākušajos nevēlotu interesi. Klausītāju pulkā liela daļa bija bibliotēkas darbinieki. "Gribētos cerēt, ka Rīcharda stāstījums un tas, ko viņš ir izveidojis, kalpos par iedvesmu pašvaldībai pieņemt izlēmīgus lēmumus un spert izšķirīgus soļus, lai mēs beidzot būtiski pietuvotos sapnī par bibliotēku," pirms Rīcharda uztāšanās ievadvārdos sacīja LCZB direktore vietniece attīstības jautājumos Silva Vucena, atgādinot, ka "par to sapņojam ik dienu".

R. Ruseckis šopavasār absolvējis RTU Arhitektūras un dizaina institūta programmu "Arhitektūra". Viņš pats ir no Bauskas puses, bet, meklējot, ko pētīt un kādu reālu problēmu risināt, uzrunājis vairākas pašvaldības. Izvēlējies Liepāju un mūsu bibliotēku vairāku iemeslu dēļ, tai skaitā šķitis saistoši, ka sevi nav bijis vajadzība ierobežot, varējies izvēlēties projektēt praktiski jebkāda veida publisku ēku, īstenojot arī ideju par apgaismojumu, kam iedvesmu guvis apmaiņas studijās Milānā pagājušajā gadā. Gaisma telpā ir būtisks aspekts, domājot par jaunu bibliotēkas ēku.

Maģistrants sākotnēji iepazīzinies ar vēstures materiāliem, kāda Liepāja bijusi pirms Otrā pasaules kara, cik blīvi apbūvēta, un salīdzināja to ar šodien. Iegūt sajūtu par agrākajiem laikiem viņš vēlēties netieši veidā, piemēram, gājēju iela, kāda šobrīd ir Zivju iela, turpinātos līdz pat viesnīcai "Līva".

R. Rusecka būvniecības projekts – četrstāvu ēka ar pazemes autostāvvietu – izmaksātu ap 22 miljoniem eiro. Kopējā ēkas platība būtu ap astoņiem tūkstošiem kvadrātmetriem. Viņa ieskatā maksimāli saglabājama šā brīža zaļā zona. Domājot par ēkas fasādi, RTU absolvents pievērsis uzmanību atstātajam arhitekta Paula Makša Berči mantojumam, kā arī netālu esošajai koncertzālei "Lielais dzintars". Izvēlēties apstrādātas kapara plāksnes, kas turpinātu stāstu par brūngano toni, sasaucoties ar citām ēkām pilsētā.

Ēkas saturs veidots pēc tā,

uz ko norādījusi bibliotēka pati, apzinot savas vajadzības. S. Vucena apliecināja, ka Rīchards bijis informēts par "mūsu izsargāto telpu programmu", "Tajās mēs tiekamies, radoši darbojamies, arī digitāli. Telpas – sadarbībai. Jo mūsdienu bibliotēka viena pati nestrādā, tas nekur tā vairs nav. Būšana kopienā, ar dažādām kopienas grupām un mijiedarbība. Tas ir tieši tas, ko mēs gribam," skaidroja S. Vucena. Rīchards paredzējis, ka zem viena jumta būtu gan centrālā bibliotēka, gan bērnu bibliotēka. Šeit būtu telpas lekcijām, izstādēm, grāmatu draugiem, lasītavas, krātuves, atpūtas telpas utt., 1. stāvā arī kafējnīca. Diplomprojekta iecerē bibliotēka ir kā vienojošs centrs dažādu paaudžu lietotājiem. Publikā izskanēja norāde, ka vajadzētu padomāt par patvertni, ņemot vērā nemierīgo situāciju pasaulē. Tā projektā nebija.

R. Rusecka maģistra darba prezentācija atkal lika bangot emocijām par modernu bibliotēkas ēku – gaišu, plašu, atvērtu un aicinošu vietu. "Lai arī skolas darbs, bet tas ir labs iemesls, lai satiktos un parunātu," tikšanās pozitīvi vērtēja arhitekta un literāte Gunta Šņipke, "mums vajadzētu katru otro dienu par to runāt. Vispār trūkst vārdu. Divdesmit gadu runājam par to, ka pilsētā vajag bibliotēku. Visas Latvijas pilsētas sen aizgājušas mums priekšā, pat vismazākie miesti. Visiem ir labas, mūsdienu bibliotēkas, ar vides pieejamību un visu ko citu. Un tiešām tās darbojas kā kopienas centri. Liepājā cilvēki profesionāli apgūst rakstniecību, ir Rakstnieku savienības nodaļa, ir vesela virkne rakstniecības tradīciju un pat grāmatu izdošanas tradīcijas, bet mēs te sēžam un vispār par to runājam!"

LCZB vadītāja Ilga Erba noslēgumā vēlēja pašvaldībai naktīs negulēt un deputātiem pārdomāt savas rīcības programmas un plānus. "Bibliotēka ir pilsētas sirds, mēs šobrīd vairs šajā mājā nespējam konkurēt ar citām kultūras iestādēm. Mums vajag attīstīties."

Patlaban pašvaldībā vēl nav pieņemts lēmums par bibliotēkas ēku. Apskatīti dažādi iespējamie scenāriji, tai skaitā esošās ēkas Zivju ielā pārbūve, pārcelšanās uz bankas ēku vai tomēr pilnīgi jaunas ēkas celtniecība. Liepājas pilsētas arhitekts Uģis Kaugurs, kurš bija starp klausītājiem, norādīja, ka pašvaldībai nav tāda formāta naudas maisa, lai tūlīt varētu sākt rakt un būvēt. R. Rusecka diplomprojekts arī nebūs tas, pēc kura vadīsies, bet kā viena no iespējām, ko var izskatīt un salīdzināt ar citām, – gan. ■

Avots: Kurzemes vārds

Datums: 08.05.2025

“Bibliotēku pusNakts” daudzus pamudināja doties uz Cēsu bibliotēku. Te no pieciem pēcpusdienā tika piedāvāta daudzveidīga programma: tikšanās, izziņas spēles, ekskursijas, iespēja atklāt kaut ko jaunu, apstiprināt zināmo.

SARMĪTE FELDMANE

“Gribam parādīt bibliotēkū daudzpusīgo darbu, kas nav tikai grāmatu izsniegšana. Uz aicinājām interesantas personas, kuru grāmatas lasītāji iecienījuši,” stāsta Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore Lāsma Vasmane-Mašina, bet bibliotekāre Signija Silauniece atzīst: “Mūsu lasītāji pasākumu gaida kā piedzīvojumu.” Un direktore noslēpumaini piebilst, ka, lai redzētu bibliotēkas spoku, ir jānāk uz šādu īpašu pasākumu.

Tikšanās ar Jāņa Baltvilka balvai nominēto rakstnieci Leldi Jauju, novadniecei Lindu Mūrmieci, kuras grāmata “Meitene ar pistoli uz jumta” plauktā neuzglabājas, saruna ar publicistu, mūziķi, teologu un ceļotāju Hariju Vagrantu ieinteresēja dažādu paudžu, dažādu žanru literatūras cienītājus.

Ciemos bija atnākusi arī Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēka. “Var lasīt ne tikai ar acīm, arī ar ausīm un rokām,” saka bibliotekāre Irēna Lāce. Ne tikai bērniem, arī pieaugušajiem tas bija pārsteigums.

“Daudzi atzina, ka dzirdējuši par neredzīgo bibliotēku, bet pirmoreiz redzēja grāmatas Braila rakstā, Braila alfabētā,” saka bibliotekāre Gunta Romanovska. Abas bibliotēkas informēja par iespējām lasīt grāmatu, kad ir problēmas ne tikai ar redzi. “Mums krājumā ir arī palielinātas drukas grāmatas un audiogrāmatas. Tādas bibliotēkas Latvijā ir tikai septiņas. Palielinātas drukas grāmatas ir ar lieliem burtiem; lai klausītos audiogrāmatas,

■ SPĒLĒTIES PRIEKŠ. Ne tikai satikties ar Kasparu Silavu un viņa tamborētajiem mošķiņiem, bet arī nofotografēties ar tiem daudzām bija kārtīgs piedzīvojums.

Foto: SINTILJA CĒRPIŅA

Kad vakars aiz loga. Gaidīja bibliotēka

nevajag kādu īpašu tehniku. Krājumā ir ap diviem tūkstošiem audiogrāmatu. Arī Zanes Daudziņas populārā “Bernu dienas Komunālajā” ir gan audioformātā, gan palielinātā drukā,” par iespējām, ko piedāvā Valdemāra bibliotēka, stāsta G. Romanovska, bet I. Lāce atgādina, ka vairs nevajag ārsta izziņu, lai lasīšanai ņemtu audiogrāmatas vai izmantotu citas Valdemāra bibliotēkas pakalpojumus. Bibliotēkā ir arī grāmatas vieglajā valodā.

Cēsu Rotari kluba pārstāve cēsniene Ilma Zālīte ar stāstiem par muižām, kas kādreiz bijušas ap Cēsim, ieinteresēja ne vienu vien. “Daudz interesanta ir ne tikai pilsētas centrā, arī apkārtnē. Cēsniekiem patīk staigāt, ir laiks iepazīt Cēsu muižtāku un stāstus par aizmirstām muižām. Stāstus

var klausīties, par senatni atgādina fotogrāfijas,” pastāsta I. Zālīte un rosina iepazīt Cēsu apkārtni.

Bērniem noteikti spilgtā atmiņā iespēja pabūt kopā ar Kasparu Silavu, kuru varēja iepazīt šovā “Latvijas talanti”. Kasparš tam-

borē mošķiņus un sacer stāstus. Viņš ir arī improvizācijas teātra aktieris. “Bija interesanti, un bērniem tik daudz jautājumu! Mani pārsteidza, cik viņiem liela interese par tamborēšanu, prasīja, kas vajadzīgs, lai to darītu, arī ieteica, ko vēl varētu notamborēt, kā nosaukt,” ar “Druvu” iespaidos daļiņas Kasparš un atklāja, ka bērni gaida pārsteigumu, viņiem patīk krāsainas, nepierastu formu rotaļlietas, arī rotaļīgas. “Ja mošķiņim var izņemt acis, tad jau ir sajūma,” bilst Kasparš un pastāsta, ka ir brīži, kad tamborē katru vakaru vairākas stundas, tad ir laiks, kad to nedara.

“Esmu sarakstījis stāstus par saviem mošķiņiem, publicējis sociālajos medijos. Var jau būt kādreiz būs arī grāmata,” bilst tamborēto leļļu meistars.

Pirms 16 gadiem Cēsu bibliotēka bija pirmā, kura Latvijā Bibliotēku nedēļas laikā sarīkoja Bibliotēku nakti.

Jautriba, brīžam apmulsums valdīja bibliotēkas pagrabstāvā, kur norisinājās izlasīšanas spēle “Dzejas detektīvs”.

“Bibliotēku pusNakti” pie mums vienlaikus bija dažādas paudzes. Prieks, ka katrs, kurš atnāca, mājās devās gandarīts, ka uzzinājis kaut ko jaunu, ka satīcis rakstnieku, kura grāmatas patīkušas,” saka L. Vasmane – Mašina un atgādina, ka “Bibliotēku pusNakts” bija viens no pasākumiem Latvijas Nacionālās bibliotēkas ciklā “Latviešu grāmatā 500”, kā arī “Cēsis 2025” programmā.

Pirms 16 gadiem Cēsu bibliotēka bija pirmā, kura Latvijā Bibliotēku nedēļas laikā sarīkoja Bibliotēku nakti. Drīz cēsnieku pieredzi pārņēma daudzi Latvijā. Vēlāk nosaukumu precizēja, proti, ja bibliotēka atvērta līdz pusnaktij, tad nevar būt nakts. Pasākuma piedzīvojumi notika septiņus gadus gan vēl vecajā mājā, gan Akmeņu ligzdā, kad tur bija rasta mājvieta, gan atgriežoties savā Gaismas pilī. Tad bija vairāku gadu pārtraukums, un, kā uzsver direktore Lāsma Vasmane-Mašina, tas, kas labs bijis, ir jāpārmanto. □

Avots: Druva

Datums: 06.05.2025

Ieriķu bibliotēkā grāmatu talka

Ieriķu bibliotēka lasītājus jau gaida jaunajā mājvietā – renovētajā kādreizējā Ieriķu stacijā.

SARMĪTE FELDMANE

Bibliotekāre Sarmīte Šteine atzīst, kad domājusi par pārcelšanos un grāmatām, kuras jāpārved, satraukums bijis liels.

“Katru dienu pieteicās arvien jauni palīgi, kuri gribēja iesaistīties. Viņi repacietīgi tautāja, kad grāmatas pārvedīs. Ialā piedalījās visas paudzes, palīgu bija daudz, un visi priecīgi gan par to, ka var piedalīties bibliotēkas Jurgos, gan ka varēs nākt pēc grā-

matām vai uz pasākumiem uz skaistu ēku un jaukām telpām,” stāsta S. Šteine.

Cītīgi talcnieki bija Amatas pamatskolas 1., 3., 4. un 8. klases skolēni. Grāmatas no rokas rokā vai kaudzītē, piespiestas jauno lasītāju krūtinām, no iepriekšējām mājām devās uz jaunajām. Bibliotekāre uzslavē trešklasniekus, kuri ne tikai palīdzēja nogādāt daudzus izdevumus jaunajā vietā, bet arī lielu daļu salika plauktos, kā S. Šteine pamācīja.

“Ieriķiešu atbalsts ir nenovērtējams. Skolēni un viņu skolotāji Viola Griha, Aija Purdure, Jānis Freivalds, ēkā lasīstājas – Elīna Andersone, Māra Mast, Anīta Strode, Anīta Varcine – un vēl daudzi citi bija teicami talcnieki,” teic S. Šteine un uzsver, ka arī bez Amatas pagasta vīriem neiztiktu.

Bibliotekāre gandarīta par plašajām telpām, kurās tagad sāva darbošanās vieta ir arī bērniem. Lasītāji ar prieku dodas uz jauno bibliotēku ne tikai pēc grā-

matām, bet arī apskatīt Ieriķu stacijas pārvērtības. Bibliotēkas krājumā ir gandrīz četri tūkstoši grāmatu, katrs lasītājs noteikti var atrast kaut ko īpašu tieši sev.

Ieriķu stacijas pūrbūve sākas pagājušā gada pavasarī, to ekspluatācijā nodeva šī gada februārī. Būvdarbu gaitā siltināti ēkas pamati, būvni, fasāde, mainīti logi, durvis, atjaunota elektroinstalācija un veikts iekšējais kosmētiskais remonts. Būvdarbus objektā veica SIA “Waras+”, būvuzraudzību nodrošināja SIA “Akorda”. Projektu finansēja Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāns, tā finansējums ir 410 727,61 eiro bez PVN. □

♦ UZ JAUNAJĀM MĀJĀM. Amatas pamatskolas skolēni grāmatu talkā palīdzēja bibliotēkā Jurgos.

Foto: NO ALBUMA

Avots: Druva

Datums: 29.04.2025

Ludmila Paskačima

Turpinājums. Sākumu lasiet 7.lpp.

Neskatoties uz to, ka Svāriņu pagasts iedzīvotāju ziņā ir viens no mazākajiem novads, bibliotēkā ir diezgan aktīva iekšiena. Bibliotēku jau daudzus gadus vada Ludmila Paskačima, ar kuru runājam par lasītājiem, kolekcijām, vietējiem iedzīvotājiem un grūti, bet iedvesmojošo bibliotēkas realitāti.

— **Ludmila, pastāstiet, lūdzu, kā jūs vērtējat Svāriņu pagasta bibliotēkas pašreizējo stāvokli?**

— Dzīvojam un cenšamies. Mūsu pagasts ir mazs, iedzīvotāju skaits samazinās – tagad palikuši 238 cilvēki. Šis ir viens no mazāk apdzīvotajiem novads. Bet mēs turamies. Tautas namā ir darbinieks, es strādāju bibliotēkā – uz nepilnu slodzi. Ir jau labi, mēs jau varam eksistēt.

— **Kā bibliotēka ir mainījusies, kopš sākāt tajā strādāt?**

— Ļoti mainījusies. Es atnācu 1989. gadā – tad bija tikai grāmatas. Nebija datoru, nebija interneta. 2000. gadu sākumā viss mainījās, parādījās pirmais dators, un bērni pierakstījās rindā uz to. Bet tagad ir tehnoloģijas, bet nav bērnu. Vasarā gan pie vecākiem atbrauc mazbērni, tad organizēju spēļu pasākumus. Pavasara brīvlaikā bibliotēkas stundā meklējam grāmatas plauktos un spēlējamies. Bija seši bērni – nav daudz, bet arī tas iepriecina.

— **Cik jums ir reģistrētu lasītāju?**

— 2024. gadā bija 121 cilvēks. Tagad, 2025. gada aprīlī, to ir jau 110. Daži cilvēki nāk vienkārši palasīt laikrakstus, uzzināt, kas jauns ciematā, izdrukāt un apmaksāt rēķinus, apdrošināt automašīnu, reģistrēt mājlopus. Kāds atnāk pēc grāmatas. Precējāmies visus redzēt.

— **Cik liels ir bibliotēkas krājums?**

— Bibliotēkas krājumā pagājušā

gada beigās bija 4957 vienības. Tagad būs norakstīšana – grāmatas noveco. Bet es tās vispirms piedāvāju lasītājiem. Kāds nes mājās lasīšanai, kāds izmanto iekuram, viss tiek paņemts.

— **Kāda literatūra ir pieprasīta?**

— Pārsvārā krievu valodā. Ar latviešu valodu ir sarežģītāk – ne visi prot lasīt latviešu valodā. Publikācijas krievu valodā kļuvas grūti pieejamas: sankcijas, ierobežojumi. Avižu un žurnālu abonēšana – kopā 450 eiro gadā. Iepriekš bija 16 nosaukumi, tagad ir 7–8. Dažas publikācijas atnes paši lasītāji. Papildinām pieprasīto caur starpbibliotēku abonementu – sadarbojamies ar bibliotēku Dagdā, tas ir ļoti ērti.

— **Kādi pasākumi notiek bibliotēkā?**

— Mums ir "Lasītāju klubīns" – tiekamies reizi mēnesī. Sievietes izvēlas tēmas: martā viņas noskatījās filmu un apsprieda to. Janvārī – komiski horoskopi, testi. Pirms Lieldienu pulcējamies un atcerējamies tradīcijas. Atnāca deviņas sievietes, dzērām tēju, runājam un smejamies. Sadarbojamies arī ar Sarkano Krustu – darbinīcas, rokdarbi, dāvanas veciem cilvēkiem un invalīdiem. Pirms Ziemassvētkiem gatavojām spilvenus, bet 8. martā – konfektes. Mēs bieži atstājam dāvanas veikālā – patīkami, kad sievietes smaida.

— **Vai pagastā ierodas arī jauni iedzīvotāji?**

— Jā, pagājušajā gadā ieradās divi cilvēki – sieva ar vīru. Viņi strādā pie Paulīna Bērziņos. Viņiem tika piešķirta māja Panovā un viņi tur dzīvo. Sieviete ir aktīva un nāk uz bibliotēku. Vecums: 50+. Ienāk vēl kāds – viesī, tie, kuri atbrauc. Gaidām visus.

— **Kādas problēmas ir bibliotēkā un vispār pagastā?**

— TV signāls ir vājš, Latvijas kanāli "uzkaras". Bet, ja vēlaties, varat noņemt signālu no citas valsts, izmantot vienkāršu antenu, kas vērsta uz Baltkrieviju.

Trūkst tehnikas – vajag projektoru un lielāku ekrānu. Nesen nopirkām monitoru, bet gribam lielāku. Bija novadpētniecības stūritis, taču tas tika elgts 2025. gadā pieprasījuma trūkuma dēļ. Un ceļš pie mums ir sliktis, ekskursijas nebrauc.

— **Vai organizējat apmācības kursus?**

— Jā, bija datorpratības kursi. Šogad atkal plānojam pulcīņu komplektēt – interesenti jau ir septiņi. Ja pieteiksies astoņi, iesniegsim pieteikumu. Apmācība būs latviešu valodā, bet tiksim galā. Jāmācās.

— **Pastāstiet par talantīgajiem pagasta iedzīvotājiem.**

— Jānis Šulpiš – mākslinieks, Tatjana Bogdanoviča – zīmē ar zīmuli, viņai bija izstāde bibliotēkā, Sergejs Sirota greb no koka, janvārī bija arī viņa darbu izstāde. Olga Lukašenko – fotogrāfe amatiere. Vienmēr sūta attēlus. Šņezana Piceleviča – rakstīja dzeju, tagad dzīvo Andrupenē. Ir audējas un rokdarbnieces, piemēram, Erna Šlahota, Inna Matvejeva, Viktorija Lubgāne, Jelena Filipova, Rita Ruža – auž, ada, piedalās visās izstādēs.

— **Ko vēlētos uzlabot bibliotēkā?**

— Aprīkojumu – projektoru, ekrānu. Lai būtu lielāka iespēja abonēt periodiku. Un, protams, mēs vēlamies jauniesus. Lai bibliotēka ir satikšanās, komunikācijas un siltuma vieta. Tas ir vissvarīgākais.

Mazā, bet mājīgā bibliotēka Svāriņu pagastā arī turpmāk būs tā vieta,

Dzīve Svāriņu pagastā,

kur gribas atgriezties – pēc grāmatām, sarunām un ista cilvēciska siltuma sajūtas.

Manā redzeslokā trāpīja arī divas jaunas meitenes, kuras ir gan mammas, gan aktīvas vietējās iedzīvotājas un kultūras aktivitāšu dalībnieces. Viena no viņām ir Jolanta Trupa.

— **Jolanta, pastāstiet mazliet par sevi. Vai jūs esat no Svāriņiem?**

— Jā, es esmu vietējā. Es aizbraucu no šejienes 14 gadu vecumā – mācīties. Pēc tam dzīvoju, strādāju Aizkrauklē un pabiju arī ārzemēs, bet pirms četriem gadiem mēs ar vīru nolēmām pārcelties atpakaļ. Es negribēju audzināt bērnus pilsētā ar izplūdes gāzēm. Es ilgi pierunāju vīru, un beigās viņš piekrita.

— **Kā jums te tagad mājās iet?**

— Man patīk. Protams, ja būtu darbs, būtu labāk. Bet atmosfēra šeit ir silta un mājīga. Īpaši svētkos – viss tieksnīgi, ar dvēseli. Pat bērni to jūt. Pilsētā arī it kā skaisti, bet nepiesaista sirdi. Šeit – spēles, konkursi, un bērni nevēlas iet mājās.

— **Jūs esat radoša – dziedat, sacerat dziesmas. No kurienes tas viss nāk?**

— Cik sevi atceros, vienmēr esmu sacerējusi. Bet es to iepriekš neviens nebija radījis. 17 gadu vecumā es sāku publicēt saturu vietnē YouTube. Dažreiz rakstīju svētkiem – kad nevarēju atrast piemērotu dziesmu, es vienkārši sacerēju savu. Rakstu gan krievu, gan latviešu valodā. Mēģināju arī angļu valodā, bet tas ir nedaudz par grūtu – man nepietiek vārdu krājuma.

— **Kā rodas jūsu dziesmas? Vai izmantojāt kādas programmas, mākslīgo intelektu?**

— Nē, tās dzimst manā prātā. Vispirms parasti ir melodija un pēc tam dziesmas teksts. Es nespēju instrumentus, tāpēc meklēju savam noskaņojumam atbilstošu melodiju. Es neapstājos, kamēr neatrodu "savējo". Tā ir kā puzzle.

— **Vai ir muzikālā izglītība?**

— Nē, nav. Viss tiek darīts pēc dzirdes, pēc intuīcijas. Man vienkārši tas patīk.

— **Kā vīrs uztver jūsu nodarbošanos?**

— Viņam patīk, kā es dziedu, bet viņam nepatīk, ja tā ir pārāk daudz (smejas). Mūsu kāzām es pati uzrakstīju dziesmu – latviešu valodā. Viņam ļoti patika.

— **Jums ir divi bērni. Vai viņi jau izrāda interesi par radošumu?**

— Jā, dēlam ir pieci gadiņi, meitai trīs. Viņiem ir interese – viņi cenšas dziedāt un piedalīties. Viņi vēl ir mazi, bet redzu, ka skatuve viņiem patīk. Vienkārši pagaidām grūti iemācīties tekstus (smaida).

— **Kādos projektos esat iesaistījusies?**

— Mēs ar draudzeni Natašu bieži dziedam duetā, uzstājos arī kā soliste. Dejojam ar grupu "Večerinocška", gatavojam skečus. Bija vēl dažas meitenes, bet dažas aizbraukušas, dažas strādā, un palikām tikai mēs divas. Nataša ar bērniem arī piedalās – viņas jau uzstājas. Manējie vēl nav gatavi, bet ļoti vēlas.

— **Kas jūs iedvesmo?**

— Kad ir atbilstošs noskaņojums, dzimst dzejoļi, dziesmas un tēli. Dažreiz iedvesma vienkārši pārņem. Man patīk zīmēt – īpaši fantastiskus dzīvniekus, putnus, ziedus. Portreti man mana lieta – man ir problēmas ar redzi. Gleznoju uz sienām gan Anglijā, gan tepat Latvijā. Cilvēkiem patīk – izdodas skaisti.

— **Ko jūs novēlat saviem bērniem? Kāds ir jūsu mātes sapnis?**

— Lai viņi attīstītos vispusīgi. Nav svarīgi, vai viņi šeit paliek vai aizbrauc – galvenais, lai viņi prot dziedāt, zīmēt, domāt, būt radoši. Dēls ļoti zīmē. Es gribu, lai viņiem būtu izvēle, lai viņi paši varētu kaut ko izveidot.

— **Kādos jūs šodien redzat Svāriņus? Vai ciematam ir nākotne?**

— Šeit ir mierīgi, cilvēki ir laipni, bet jauniešu tikpat kā nav. Viss atkarīgs no tā, vai būs darbs, kādi pulciņi, kultūras pasākumi. Iepriekš mums bija talantu konkursi, parodijas, koncerti. Tagad tas ir pagātnē – palikuši tikai mazākumtautību kultūras svētki "Za-vajinka" – reizi gadā. Domāju, ja būtu vairāk pasākumu, tas atdzīvīnātu ciematu.

— **Ko jūs vēlētos Svāriņos mainīt vai uzlabot?**

— Gribētos vairāk iespēju bērniem. Tagad, ja ir pulciņi, tie ir Dagdā. Bet nokļūt bez automašīnas – nekādi. Autobuss atved bērnus uzreiz pēc mācībām skolā, bet pulciņi Dagdā notiek vēlāk. Vecākiem ir grūti. Būtu lieliski, ja uz Svāriņiem aicinātu speciālistus – psihologus, skolotājus, vienkārši interesantus cilvēkus. Lai bērniem ir interese un gribas palikt.

— **Ko jūs uzskatāt par visvērtīgāko Svāriņos?**

— Cilvēkus. Šeit ir labi, vienkārši, sirsnīgi cilvēki. Bet mums nav nekā spīdīga, piemēram, ezera, muzeja vai lielu pasākumu. Mēs neesam ne tur, ne šeit – tālu no centra. Tālu no robe-

Audēja Jelena gatavojās izstādei

Istaba ar eksponātiem un rokdarbiem

Būt e-grāmatu bibliotēkas lasītājam ir ērti

Latvijas Bibliotēku nedēļā, kas noritēja aprīļa otrajā pusē, Latvijas Rakstnieku savienība sadarbībā ar Kultūras informācijas sistēmu centru aicināja piedalīties seminārā par elektroniskajām grāmatām platformā www.3td.lv jeb "3td E-grāmatu bibliotēkā". Kaut arī šī e-grāmatu bibliotēka, kuras nosaukumā ietverts saīsinājums no vārdkopas "trešais tēva dēls", darbojas vairākus gadus, ir pietiekami daudz lasītāju, kuri par tās esamību nezina, tāpēc "Zemgales Ziņas" piedalījās seminārā, lai ar iegūto informāciju varētu iepazīstināt ikvienu potenciālo interesentu.

Vispirms jāreģistrējas pašvaldības publiskajā bibliotēkā

E-grāmatu bibliotēkas izmantošana ir ērta un parocīga: tai nevajadzētu radīt problēmas pat tādiem lietotājiem, kuri savā ikdienā datoru un internetu izmanto maz, kā arī nejutās šajā jomā pārāk ziņoši. Vienīgais nosacījums – lai varētu sākt izmantot e-grāmatu bibliotēku, cilvēkam vispirms ir jābūt reģistrētam kādā no vairāk nekā 700 Latvijas pašvaldību publiskajām bibliotēkām, piemēram, Jelgavas pilsētas bibliotēkā. Svarīgi ir precizēt, ka ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas rekvizītiem "3td E-grāmatu bibliotēkā" nav pieejama, jo tā ir valsts nozīmes bibliotēka, nevis pašvaldības publiskā bibliotēka.

Jā interesents nav reģistrējies nevienā pašvaldību publiskajā bibliotēkā, pastāv iespēja ar kādu no tām sazināties pat attālināti, lai tajā reģistrētos, un uzreiz var palūgt bibliotēkas kataloga attālinātās piekļuves rekvizītus, kas ļaus reģistrēties "3td E-grāmatu bibliotēkā". Tātad reģistrācija, citiem vārdiem, kļūša-

UZZIŅAI

■ Reģistrēties un sākt lasīt e-grāmatas "3td E-grāmatu bibliotēkā" iespējams ar savu lietotājvārdu un paroli, ko piešķirusi kāda no pašvaldību publiskajām bibliotēkām.

1. Jāatver sadaļa "Reģistrēties".
2. Jāizvēlas tā bibliotēka, kura jums ir piešķirusi kataloga lietotājvārdu un paroli.
3. Jāievada savs lietotājvārds, parole un jānospiež poga "Reģistrēties".

■ Nākamajā soli būs papildus jāievada sava e-pasta adrese un jāizveido parole. Pēc veiksmīgas reģistrēšanās informācijas ievadīšanas uz norādīto e-pasta adresi tiks nosūtīta aktivizācijas saite. Jāatver šīs e-pasts un jānoklikšķina uz saņemtas saites, lai apstiprinātu savu e-pasta adresi un pabeigtu reģistrēšanos. Saite jāaktivizē stundas laikā no e-pasta saņemšanas brīža.

■ Pēc reģistrēšanās "3td E-grāmatu bibliotēkā" var atvērt sadaļu "Ienākt", kur būs jāievada iepriekš reģistrētā e-pasta adrese un parole.

AVOTS: WWW.3TD.LV

Lielu popularitātes vilni šī platforma piedzīvoja "Covid-19" pandēmijas laikā, kad iespēja apmeklēt kultūras iestādes, tajā skaitā publiskās bibliotēkas, bija stipri ierobežota

na par lasītāju. Latvijas publiskajās bibliotēkās var notikt attālināti, līdz ar to atvieglot piekļuvi tiem lasītājiem, kuri dzīvo ārzemēs.

Tālāk jau reģistrēties "3td E-grāmatu bibliotēkā" būs vienkārši, taču pirms tam ir nepieciešams kādas pašvaldību publiskās bibliotēkas piešķirtais lietotājvārds un parole. Ja gadījumā savas bibliotēkas kataloga lietotājvārds vai parole ir aizmirsusies vai nozaudēta, ir jāsa-

zinās ar šo bibliotēku, kur darbinieki to pateiks.

"3td E-grāmatu bibliotēka" tiek atzīta par drošu gan attiecībā uz lietotāju datiem, gan pirātismu. Šajā platformā e-grāmatas lejuplādēt nav iespējams.

Populāra gan Latvijā, gan arī izceļojušo vidū

"3td E-grāmatu bibliotēka" tika veidota ar mērķi nodrošināt pieejamību iespējami lielākam lasītāju skaitam ar ierīcēm, kuras pieejamas ikvienam. Šobrīd e-grāmatas var lasīt datorā, planšetdatorā un viedtālrunī, kam ir interneta pieslēgums," semināra sākumā, iedrošinot tos dalībniekus, kuriem minētā platforma vēl nav pazīstama, pauda Kultūras informācijas sistēmu centra 3td.lv projekta koordinatore Agrita Sagalajeva.

"Viena no lielākajām priekšrocībām ir tā, ka e-grāmatu bibliotēkā grāmatas lasāmas tiešsaistē neatkarīgi no

cilvēka atrašanās vietas, tātad to var izmantot arī tautieši ārzemēs. Novērots, ka ļoti labprāt šo platformu izmanto diasporas latviešu skolas un no Latvijas izbraukušās ģimenes." Kā jau minēts, ir jābūt reģistrētam lasītājam kādā no Latvijas pašvaldību publiskajām bibliotēkām, ko vajadzības gadījumā var izdarīt attālināti, sazinoties ar bibliotēku pa elektronisko pastu vai piezvanot.

Lielu popularitātes vilni šī platforma piedzīvoja "Covid-19" pandēmijas laikā, kad iespēja apmeklēt kultūras iestādes, tajā skaitā bibliotēkas, bija stipri ierobežota, taču, ierobežojumiem beidzoties, savus lasītājus "3td E-grāmatu bibliotēka" nav zaudējusi. Digitālās prasmes, ko lielai daļai cilvēku vajadzēja apgūt pandēmijas laikā, lieti noder, arī lasot e-grāmatas.

18 grāmatas mēnesī un divas vienlaikus

Patlaban "3td E-grāmatu bibliotēkā" ir pieejamas 710 e-grāmatas latviešu valodā. Lasāmviela svešvalodās šajā krātuvē vēl nav iekļauta. Lai vieglāk būtu atrast sev interesējošo, grāmatas sagrupētas 18 kolokcijās: daļlitteratūra, nozaru literatūra, bērnu un jauniešu literatūra u. c. Lasītājs vienlaikus var izvēlēties divas e-grāmatas uz 14 dienām. Ja šajā laikā darbu nespēj izlasīt, termiņu iespējams pagarināt, taču to var darīt ne biežāk kā piecas reizes. Turklāt ir jāievēro limits, ka mēnesī (30 dienas) drīkst izvēlēties lasīšanai līdz 18 grāmatām. Tā kā lasīšana notiek tiešsaistē, vienlaikus vienu darbu var lasīt neierobežots e-bibliotēkas lietotāju skaits.

Noskaidrot, vai lasītāju interesējošais izdevums vispār ir pieejams kā e-grāmata, iespējams, izmantojot grāmatu katalogu internetā.

"Pie darbiem, kas lasāmi e-formātā, ir norādē "e-grāmata", skaidro A. Sagalajeva.

Savukārt Valmieras bibliotēkas direktora vietniece Olga Kronberga norāda, ka īpaši ērti izmantot e-bibliotēkas pakalpojumus ir atvaļinājuma laikā, kad cilvēks devies ceļojumā, taču neatkarīgi no tā vēlas palasīt. "Koferi ar grāmatām līdzī nevedisi, un tas, ja esi e-bibliotēkas lietotājs, arī nav vajadzīgs!" Uz istu bibliotēku ir nepieciešams aiziet, taču šo grāmatu krātuvī iespējams izmantot momentā.

Vēl viena priekšrocība ir tā, ka lasītājs var mainīt e-grāmatas burtni izmēru un fonu, lai viņam lasīšana būtu pēc iespējas ērtāka.

Izkonkurēs iespiesto literatūru?

Laikā, kad "3td E-grāmatu bibliotēka" tikai tapa, izskanēja bažas, kas šī platforma izkonkurēs istās jeb iespīestās grāmatas, kuras cilvēki vairs nevēlēšies iegādāties. "Realitātē notika pretējais. E-grāmatas ieviešana ne reizi ir izraisījusi jaunu intereses vilni lasītājos, līdz ar to iespīestās grāmatas tiek pirktas pat vairāk. Nereti ir tā, ka cilvēks vispirms izlasa e-grāmatu un, ja tā ir patikusi, viņš to iegādājas fiziskā formātā," zina stāstīt O. Kronberga. Arī lielāko Latvijas grāmatzdevēju, piemēram, izdevniecību "Zvaigzne ABC", "Latvijas Mediji" un citu, rīcība norāda, ka šī platforma netiek uztverta par draudu grāmatu tirgum. Turklāt pašiem autoriem no viņu darba lasīšanas "3td E-grāmatu bibliotēkā" pienākas procenti, jo par 15 lasījumu reizēm tiek apmaksāta vienas grāmatas cena. Otra lieta, kas autorus varētu interesēt, ir grāmatu popularitātes reitings, kas arī redzami šajā platformā.

— Lāsma Gaitniece

Avots: Zemgales Ziņas

Datums: 08.05.2025

VIDEOKLIS

DIĀNA JANCE,
publiciste

Sapņot bibliotēkā

Nesen pēc ilgāka laika ciemojos pasaules laimīgākajā valstī Somijā. Daudz tiek spriedēlēts, kāda galu galā ir somu laimes formula, bet laikam tā ir vienkārša – izturība. Tā ir dzīves ziņa, ka nav jāceļ gaisa pilis, bet jākopj akmeņainā zeme. Savulaik, pēc kara, visa tauta zināja, ka uz plānās, sausās rudzu maizītes (*hapankorpu*) sviests jāsmērē uz gludas puses, jo tādejādi tas tiek patērēts mazāk.

Kopā ar senu ģimenes draudzeni, teātra zinātnieci un profesori, staigājot pa Helsinkiem, kur viena pēc otras paceļas jaunas ēkas, jautāju – vai vari nosaukt brīdi, kad sākās Somijas ekonomiskā un sociālā augšupeja? "Tas notika vien pirms kādiem 40 gadiem, astoņdesmito gadu sākumā." Valsts pamats ir izturība, izglītība un sapratne, ka valsts dzīvotspējas attīstībai būtiska ir nevienlīdzības mazināšana. Vēl ilgi pēc kara par augstāko izglītību universitātēs bija jāmaksā, un, piemēram, Tampere Universitātē studiju maksa tika atcelta tikai 1974. gadā. 1968. gadā, protestējot pret studiju maksu, Studentu savienība pat izsludināja streiku.

Somijas valsts dibināšanas simtajā gadadienā 2017. gada 6. decembrī valsts un pašvaldības saviem iedzīvotājiem par pašu nomaksāto nodokļu naudu neorganizēja tik daudz bezmaksas koncertu un citu brīvi pieejamu izklaides pasākumu, bet Helsinkos uzcelta jaunu bibliotēku "Oda". Atklājot ēku, toreizējais Somijas prezidents Sauli Niinistö teica: "Oda" ir goda zīme mūsu neatkarīgajai valstij un tās sasniegumiem, tā ir

**Bibliotēku
somi dēvē par
iedzīvotāju
kopējo dzīvo-
jamo istabu.**

vieta, kuru Somija un somi ir nopelnījuši. Arhitekti, gadiem apjautājot iedzīvotājus un ņemot vērā to vajadzības, projektu veidoja ne vien ierastajai bibliotēkas funkcijai – lasīšanai, bet galvenokārt hobijs attīstīšanai un brīvā laika pilnvērtīgai

pavadīšanai. Nu bibliotēka patiešām kļuvusi par ieguldījumu ne tikai sabiedrības izglītošanā, bet arī saliedēšanā; plašās un visiem pieejamās telpas uzskatāmi parāda somu sabiedrības demokrātiskos principus. Tas bija uzsvērts jau projekta vizijā: "Oda" ir tāda, kādu to vēlies. Satiecies ar draugiem, radi mīkstu, lasi vai atpūties. Apmeklē "Odu" kopā ar ģimeni, rezervē sev atsevišķu telpu vai pavadi savu darba dienu mierīgā gaisotnē. Ja vēlies, radi pats savu notikumu!"

Viss ir īstenojies – biju pārsteigta, ieraugot skaļās bērnu dārzu grupiņas, kuras uz bibliotēku bija atnakušas spēlēt, slidināties pa palodzēm un pašstādīt lidziņā maizītes. Turpat netālu, bērnu smieklu pavadīti, citi strādāja pie 3D printeriem, vēl kāds izmēģināja adammašīnu. Tomēr, nogriežoties ap stūri, priecīgās čalas aplūsa un, iegrimušus darbā, ieraudzīju studentus un pētniekus. "Te mācīties eksāmeniem bieži nāk mana mazmeita, te labāk varot koncentrēties kā mājās," stāstīja profesore.

Darbdienās "Oda" strādā no astoņiem rītā līdz deviņiem vakarā, brīvdienās no 10 līdz 8 vakarā. "Oda" pat aicina skaļi smieties un būt brīvam, protams, ievērojot un respektējot pārējos. Bibliotēku somi dēvē par iedzīvotāju kopējo dzīvojamo istabu, kur var sadzīvot, un tā ir vieta vairākām paaudzēm un ģimenes locekļiem ar dažādām interesēm – kur satikties, strādāt, pašstādīt, spēlēt vai vienkārši sapņot.

Vēl pirms nedaudz gadiem Helsīnki bija vien neliela pilsēta Eiropas nomalē, bet tagad tā pārvērtusies par metropoli, gandarīti stāsta mana pavadone. Cita pēc citas Somijas galvaspilsētā paceļusies jaunas kultūras celtnes. Protams, te tiek būvētas arī biznesa ēkas, bet centrā īpaši pamanāmas tieši kultūras būves. Turpat blakus "Oda" atrodas 2011. gadā celtais Helsīnku Mūzikas nams, tālāk jau agrāk tapušais Modernās mākslas muzejs "Kiasma" un caurspīdīgais Zinu nams, kur mit arī laikraksta "Helsingin Sanomat" redakcija, vēl arī citas lielākas un mazākas ar kultūru saistītas ēkas.

"Bet – vai zini, kad somi sajūtas patiesi līdzvērtīgi," man jautāja teātra zinātniece. "To ievēroju vien deviņdesmitajos gados, turklāt, pateicoties Baltijas valstīm. Līdz tam teju ikvienā tikšanās reizē pārējās ziemeļvalstis uzskatīja, ka mēs visi gluži vai automatiski makam zviedriski, turklāt arī izturējamies kā pret mazāku nabadzīgo brāli. Tikai tad, kad Latvija, Lietuva un Igaunija pievienojās profesionālajām un sabiedriskajām organizācijām un kopēja darba valoda kļuva angļu valoda, somi beidzot sajūtas patiesi līdzvērtīgi." **KZ**

Katrā lappusē pa laimes puteklītīm

Kabiles bibliotēkā Ieva Brante lasa fragmentus no grāmatas *Laires puteklī*.

Grāmatas *Laires puteklī* autore, juriste Ieva Brante Latvijā apceļojusi daudzas vietas, un šoreiz ceļš atvedis uz Kables pagasta bibliotēku. Gaumīgi noformētajā darbā iekļautas viņas atziņas par dzīvi, patiecību un patiesību par sevi. Par to, cik svarīgi būt sev pašam.

Kabilē Ievu pārsteiguši stārķi. Astoni svēteļi vienā kokā esot laba zīme! Otra zīme – pirmais pāri bibliotēkas sliekšnim pārskrējis viņas mazais suņuks Tinkī, kurš izpelnījās absolūtu klātesošo mīlestību.

No grāmatas lappusēm strāvo liela cilvēkmīlestība, kas jūtama arī klātienē. I.Brante apzinās, ka autorvakaros lielāko daļu cilvēku satiek pirmo un vienīgo reizi dzīvē, bet tas netraucējot viņus mīlēt. Ievas sirsnība ir apbrīnojama, vēsajam kurzemniekam varbūt pat grūtāk pieņemama.

Sarunas laikā autore atklāja gan pozitīvu, gan sāpīgu, dziļi personisku pieredzi un pauda uzskatu,

ka arī slikta pieredze ir laba pieredze, jo tā dara mūs stiprākus. Vājš vai stiprs – ikviens ilgās pēc silta apskāviens, pieskāriens, un šie divi vārdi tikšanās laikā izskanēja bieži. Tie paveic brīnumus. Vai to spēj mākslīgais intelekts? Nē! Vai visās profesijās varam strādāt attālināti? Nē, jo vajadzīga cilvēciska saskarsme. Kāpēc cilvēks dzīvē vispār ko dara? Kā Ieva saka: „Visumam nav citu roku kā mūsējo.”

Katrā lappusē ir pa laimes puteklītīm. Kāda bibliotēkas apmeklētāja, grāmatu izlasījusi, atzina: „Tā ir kā maza Bībele. Ja meklē atbildi uz jautājumu, atšķir – un ir! Kā naglai pa galvu! Īsi un kodolīgi.” Patī autore raksta: „Reizēm nevajag daudz, reizēm vajag pavisam maz un soli pa soli kā čukstus. Laires puteklī ir mani čuksti.”

**Daiga Riežniece, Kables pagasta bibliotēkas vadītāja
Eduarda Skabja foto**

Lasošie talsenieki

IZBAUDĪT KULTŪRU

Talsu Galvenās bibliotēkas direktore Rita Alksbirze, iepazīstinot ar 2019. gadā uzcelto jauno bibliotēkas ēku pašā pilsētas centrā Leču kalnā, stāsta, ka darbs tiek organizēts trīs nodaļās – Informācijas resursu un attīstības, Lasītāju apkalpošanas un Bērnu nodaļā. Katrai nodaļai esot ļoti būtiska loma, lai bibliotēkā tiktu komplektēti kvalitatīvi resursi, sniegti kvalitatīvi pakalpojumi un koordinētas lasītveicināšanas programmas. 2024. gadā novadā kopejais lasītāju skaits bijis 12 202, no tiem Talsu Galvenajā bibliotēkā – 3314.

Lasītājus interesējot jauna un aktuāla literatūra – biogrāfijas, kriminālromāni, psiholoģija, bērni – komiksi, kā arī jaunākā prese ar dažādām aktuālām intervijām un praktiskiem padomiem. "Mēs tiešām varam lepoties ar dažā-

dus žanrus lasošu auditoriju, grūti pat pateikt konkrēti. Novadā ir arī vietējās nozīmes mazās bibliotēkas, dzirdēts, ka patstāvīgi lasītāji esot izlasījuši vai visas grāmatas, pat tās pārļasot un ar nepacietību gaidot, kad bibliotēkā būs jauna lasāmviela. Domāju, ka mums novadā ir lasoša sabiedrība, jo pretējā gadījumā kolēģi tā nestāsītu."

Direktore teic, ka visaugstāk kolēģos vērtējot vēlmi veidot interesantu piedāvājumu lasītājiem tā, lai Talsu bibliotēkā būtu rodams dažādas ar krājumu saistītas tematiskās izlases, tiktu popularizēts piedāvājums un sniegti pakalpojumi, turēta rūpe par katru lasītāju. Augstu vērtējot kolēģus, kas pārrauga fonda komplektāciju, tā dažādību, kārtību, kvalitāti, atbilstību dažādām lasītāju grupām un, galu galā – aktualitāti. Šobrīd lasītāji iedaloties divās grupās – tie, kas, kā jau mazpilsētā, jauninājumus un izmaiņas nespējot pieņemt, un tādos,

PUBLICITĀTES FOTO

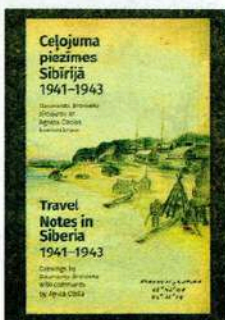
Talsu Galvenās bibliotēkas direktore Rita Alksbirze.

kam vajadzīgi interesanti un jauni piedāvājumi, lai vispār nāktu uz bibliotēku. "Ja vēlamies, lai uz bibliotēku nāktu jaunieši, ir jāveido atbilstošs piedāvājums un jārada atbilstoša vide."

GRĀMATAS. Rūpīga izvēle

Kā pašu pirmo minēšu Tuku ma muzeja izdoto Daumanta Birznieka grāmatu "Ceļojuma piezīmes Sibīrijā, 1941–1943". Tas ir skaudrs un smeldzīgs stāsts par izsūtījuma laiku 1941. gada 14. jūnijā, deportāciju norisi un tragisko cīņu par izdzīvošanu Sibīrijā. Grāmata veidota dienasgrāmatas formā ar zīmējumiem, ko attēlojis 16 gadus vecs zēns Daumants Birznieks. Grāmata ir Talsu novada pašvaldības iedibinātās Aleksandra Pelēča literārās prēmijas šīgada uzvarētāja.

Grāmatas man patīk iedziļināties katrā autora vārdā, tāpēc arī ļoti rūpīgi izvēlos, ko un kuru autoru lasīt. Citreiz pat salīdzinu, lai nonāktu pie sava secinājuma. Pēdējā laikā sanācis lasīt arī nozaru literatūru, piemēram, Edmunda Apsalona "Komunikācijas kompetenci". Laikam gan gribas vairāk izprast šo tēmu, kura šobrīd liekas tik aktuāla, un meklēju dažādas atbildes.

Daumanta Birznieka "Ceļojuma piezīmes Sibīrijā, 1941–1943".

IZSTĀDES. Ceļojošās izstādes

Ir izstādes, kuras esmu apmeklējusi, un tās palikušas spilgtā atmiņā, tāpat kā izlasīta grāmata, kuras saturu nevar vēl ilgi aizmirst. Pēdējā tāda īpaši bija Imanta Lancmaņa gleznu izstāde, ko apmeklēju Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā. Vēl, nu jau pirms laba laika, bet atmiņā palikusi arī Mākslas muzejā "Rīgas birža" redzētā "Prādo 12 raksturi". Izstāde, kuru gan nesanāca apmeklēt, bet piesaistīja manu uzmanību, ir Rundāles pils veidotā "Zirgi un zirgošanās Kurzemes–Zemgales hercogistē". Tā varētu atceļot arī uz Talsiem, un tik žēl, ka bibliotēkai nav lielākas eksponēšanas telpas.

Pagājušajā gadā bibliotēkā neaizmirstama bija Ulda Brieža fotoizstāde "Brīvam būt" ar latviešu kultūras personību portretiem. Tāpat piedāvājam dažādas izziņojošas ceļojošās izstādes, kuras veidojam sadarbībā ar fondu "Sibīrijas bērni". Pašreiz līdz pat jūnija beigām pie mums apskatāma Romu Kultūras centra un Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas veidotā izstāde "Romi Latvijā", kas piedāvā daudzpusīgu ieskatu romu tautas vēsturē, literatūrā, kā arī mūsdienu dzīvē Latvijā.

Ceļojošā izstāde "Romi Latvijā".

TEĀTRIS. Kultūras dažādība

Pēdējās apmeklētās izrādes ir Māras Zālītes, Raimonda Paula mūzikls "Meža gulbji" Dailes teātrī un Martas Elinas Martinsones un Mārtiņa Egļena "Teātra dienas koncerts. Iet kā

smērēts" Latvijas Nacionālajā teātrī. Tie bija pilnīgi atšķirīgi žanri – viens ar skumjām beigām, otrs – ar pamatīgu izsmiešanos par mums, latviešiem, pašiem un aktuālajiem notikumiem Latvijā. Uzskatu, ka kultūras saturam jābūt dažādam, tāpat kā kultūrai visapkārt.

"Teātra dienas koncerts. Iet kā smērēts" Latvijas Nacionālajā teātrī.

KONCERTI. Bagātība novadā

"Prāta vētras" 2025. gada vasaras "Pirmās dienas tūrē".

Kā pirmais prātā nāk "Prāta vētras" 2025. gada vasaras "Pirmās dienas tūrē", uz ko biļete jau iegādāta. Protams, tepat Talsu novadā ir ļoti plašs koncertu un kultūras piedāvājumu klāsts, piemēram, svētdien, 11. maijā, Talsu kultūras centrā notiks teatrāli muzikālā cikla "Liktenzīmes" pirmais koncertuzvedums "Liktenzīmes. Māris Čaklais", tajā skaitā Imanta Kalniņa dziesmas ar Māra Čaklā vārdiem.

KINO. Grāmatu ekranizējumi

Mani uzrunā dažāda žanra kino. Protams, latviešu kino ir apbrīnas vērts. Prieks arī par grāmatu autoriem, kā rezultātā rodas brīnišķīgi kino darbi. Piemēram, nāk prātā Leldes Kovaļovas "Nelūgtie viesi", viņas romāns "Klusie kaimiņi" Talsu Galvenajā bibliotēkā bija visvairāk lasītā 2024. gada grāmata.

Kadrā no daudzsēriju filmas "Nelūgtie viesi".

DIĀNA JANCE

LALIGABA spoguļi: Latvijas lit

Sestdien, 26. aprīlī, Spīķeru koncertzālē bija pulcējušies rakstnieki, izdevēji, literatūrzinātnieki saistīti cilvēki, lai uzzinātu ikgadējās Latvijas Literatūras gada balvas (LALIGABA) laureātus.

LINDA KUSIŅA-ŠULCE

Tiem, kuri neatceras, 20. un 21. gadsimta mijā Latvijas Literatūras gada balva – tobrīd pilnībā Latvijas Rakstnieku savienības paspārnē – bija iestagnējusi. Grāmatas tika lasītas un vērtētas, balvas tika pasniegtas, rakstnieki un tulkotāji par tām, šķiet, pat priecājās, tomēr par istiem svētkiem šis notikums (atkal?) kļuva tikai 2012. gadā, kad pie tā rīkošanas ķērās Latvijas Rakstnieku savienības un Ventspils Starptautiskās rakstnieku un tulkotāju mājas apvienotā komanda, kurai 2021. gadā pievienojās arī LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts.

Ko atklāj LALIGABA

Veselu petījumu varētu uzrakstīt vien par daudzveidīgajiem moti, kuri izmantoti šo gadu laikā, un to vietu simboliku, kurā balvas pasniegtas. Šī gada "Literatūra savij" brīnīgi sabalsojās gan ar balvas norises vietu, gan arī ar izvēlēto priekšnesumu – Rīgas Baleta skolas Laikmetīgās dejas programmas studentu priekšnesumu Alises Putniņas horeogrāfija.

Vel nopienāks būtu izvērtējums par šajos gados balvas ieguvušajām grāmatām, tendencēm, ko tās atklāj par mūsu literatūras interešu lokiem un sāpju punktiem. To varētu pataupīt nākamajai – 15. balvai savā laikmetīgajā veidolā –, bet šogad tikai atgādāšu, ka cilvēkiem, kuri vēlas justies informēti par grāmatniecībā notiekošo, vairs izlasīt vismaz tās grāmatas, kuras iekļautas nomināciju šajā sarakstā, ne tikai tās, kuras tika apbalvotas. Jo pēc tam, kad noskaidrots šais saraksts, galīgais balsojums notiek, katram ekspertam sārindojot visas grāmatas savā topā no 1. līdz 4. (vai retos gadījumos, kad tajā lielas konkurences dēļ iespraucušās piecas grāmatas, 5.) vietai, un tālāk jau darbojas statistika. Ja neskaita žūrijas priekšsēdētāju – šogad tā bija literatūrzinātniece Ausma Cimdīņa –, kuram jāparaksta protokols, pārējie žūrijas locekļi var neuzzināt laureātus līdz pat to paziņošanai, un četri šogad tiešām izvēlējušies nezināt.

Iespējams, tikai iespējams, – ja balsošana notiktu atklāti, rezultāti atšķirtos. Un tad savukārt var uzdot jautājumu, vai tie būtu objektīvi – jo tāda gadījumā, iespējams, katram žūrijas loceklim nāktos pamatot, kādēļ tieši tai, nevis citai grāmītai tiek piešķirts lielākais punktu

skaits. Tomēr apšaubīt laureātu kvalitāti gan tādēļ nevar: līdz šajam sarakstam no kopumā 36 izdevēju iesniegtajām 138 grāmatām nokļuva tikai 28, tādējādi katrā piektā balvai pieteikta, bet, piemēram, tulkojumu kategorijā, kas tradicionāli ir viena no spēcīgākajām, pat pirmajā, garajā, sarakstā bija 14 spēcīgi nominanti, no kuriem šajā vairs palika tikai četri.

"Sarežģītās" kategorijas

Tradicionāli Latvijas literatūras gada balvai ir kategorijas, kurās pieteiktos darbus izvērtēt (nosacīt) vieglāk, un kategorijas, kurās darbus izvērtēt grūtāk. Šeit varētu piesaukt pēc iepriekšējo gadu balvām visvairāk un karstāk apspriesto nomināciju, kas parasti ir latviešu proza, un izvērtēt, ko par Latvijas oriģinālā literatūras vidi pasaka skandāli, kas periodiski pavadijuši laureātu paziņošanu. Gods kam gods, šogad vai nu iztika pavisam bez skandāliem, vai arī nominācijas un rezultāti tika apspriesti šaurā lokā un netika publicēti sociālajos tīklos.

Skandālu neesamība gan neatvieglo ekspertu uzdevumu. Ekspertu komisijas priekšsēdētāja, literatūrzinātniece Ausma Cimdīņa atzīst, ka sakotnei pat saubijusies, vai piekrist darbam žūrijā, jo tie ir vairāki ļoti intensīvi lasīšanas mēneši, tomēr priecājas par lēmumu: "Lai gan kopā pagājušā gada nogales līdz pēdējam balsojumam nepārtraukti esmu domājusi par Latvijas literatūras gada balvai pieteiktajām grāmatām, darbs ekspertu komisijā piespieda būt kompetentai jaunākās literatūras procesā. Ikdienas darbā tomēr bieži lasām tikai to, kas nepieciešams profesionālos nolūkos." Gan Ausma Cimdīņa, gan arī citi ekspertu komisijas pārstāvis, rakstnieks un tulkotājs Vilis Kasims atzīst – dažas nominācijas izvērtēt vienmēr ir sarežģītāk, viena no tām – bērnu literatūra.

V. Kasims norāda – viņš cērejis, ka būs vairāk pieteikumu bērnu grāmatām, sevišķi pusaudžiem paredzētajā kategorijā – pieteikti diezgan daudzi spēcīgi darbi gan bērnu dzeja, gan arī proza, bet grāmatu bērniem virs desmit gadiem, īpaši ap 15, bija maz. Tām piekrit arī A. Cimdīņa: "Viena situācija ir, ja tu vērtē pirmsskolas vecuma bērniem domātu grāmatu, kuru lasa vecāki kopā ar bērniem un kur ļoti liela nozīme ilustrācijai, un otra, kura domāta pusaudžiem, un arī tur ir ļoti grūti izdarīt izvēli." Atšķirībā no Starptautiskās Jāņa Balvīka

EDIJS PĀLENS/LETA FOTO

Nominācijā "Labākais prozas darbs" balvu otro gadu pēc kārtas piešķirta rakstniekam Svenam Kuzminam, šoreiz par garo stāstu "Brīvība", ko klajā laidusi izdevniecība "Orbita".

Kā "Labākais dzejas darbs" balvu saņēma Elvīra Blomas dzejas krājums "Viņam patīk šie dzejoļi" ("Punctum" atbalsta biedrība).

Speciālbalvu no LALIGABA ekspertu komisijas priekšsēdētājas, literatūrzinātnieces Ausmas Cimdīņas rokām saņēma bijusī Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga par monogrāfiju "The logic of poetry. Structure and poetics of the Latvian Dainas" ("Pētergailis").

Nominācijā "Spilgtākā debija" balvu saņēma Sintija Sudmale par pirmo dzejas krājumu "Uz manas mēles" ("Valters Dakša").

Kā "Labākais ārvalstu daļlīteratūras tulkojums latviešu valodā" balvu ieguva Ieva Lapina par krājuma "Upes snieg. Senās Ķīnas līnijas antoloģija" sastādīšanu un atdzejošanu. Grāmatu izdevis apgāds "Neputns".

Avots: Kulturzīmes

Datums: 30.04.2025

literatūras kritiķi, tulkotāji, izdevēji un citi ar literatūras tapšanu, izdošanu un vērtēšanu

Avots: Kulturzimes
Datums: 30.04.2025

Jādara grāmatu glābēja darbs

Valters Dakša: "Trūkst nacionālu naudas avotu, no kuriem pasmelt līdzekļus latviskām idejām"

EGILS LICĪTIS

Ar saldenieku Valteru Dakšu "Latvijas Avīzes" žurnālisti un līdz ar to arī lasītāji tikās pirms gadiem desmit. Toreiz Valters beidza Saldus vidusskolu un apsvēra, kur Rīgā studēt, kas būtu piemērotāk jaunā censopa interesēm. Mūsu žurnālistu komandas uzmanību četrpadsmitgadīgais puisis bija piesaistījis, kad sāka vākt, glabāt, lasīt pa pasauli kopā grāmatas un deva sludinājumus avīzē. Tāds vaļasprieks un aizraušanās nešaubīgi dārija Valteru par balto zvīrbūti vienaudžu vidū. Bija vēl viena problēma. Ar savāktu jau visnotaļ cienjamo kolekciju Valters bija palicis apaļš bērnis, dzīvoja viens mīlīgā tēva celtā savrupnamā Saldā un nezināja, kā samaksāt komunālos rēķinus, un raizējās, ka grāmatas sabojās sals un mitrums. Ko varējām, to palīdzējām. Aizvadītā laikā Valters turpinājis krāt grāmatas un pieredzi – kas tik ar viņu nav noticis! Pastūdejis, kļuvis balvas "Laiks Ziedonim" laureāts, nodibinājis izdevēja namu "Valters Dakša", bijis brīvprātīgais pirmajā Valsts aizsardzības dienesta iesaukumā. Tagad 27 gadu vecumā Valters runā nobriedušā vīra valodā.

V. Dakša: Divpadsmit gadu darbības laikā pie manis nonākušas 700 bibliotēkas, kas ir ap 1,4 miljoniem grāmatu. Tas ir milzīgs apjoms, kuru sašķiroju – labās grāmatas un makulatūra. Vērtīgākās pārsvarā nokļūst manā personīgajā bibliotēkā, nevaļadzīgās, mazāk vērtās un dublikāti iet uz pārdošanu. Viens no amatiekiem, ko esmu apguvis, ir grāmatgigotājs. Lai glābtu grāmatas, ēvāri apgūti visu grāmatas dzīves ciklu – tāpēc man ir arī izdevniecība. Man žurnālistu sabiedrība piedāvāja grāmatu glābēja titulu, bet nevienā skolā tam nesagatavo, nekur neapmāca. Iemetta diķi vai czerā – nu mācos peldēt.

Kopā neesam redzējušies, kā klāties – kur esi skolojies, vai esi joprojām Dakšas jaunkungs vai vira kārtā?

Jaunkungs. Kaut esmu studējis latu filoloģiju un uzņēmējdarbības vadību, tomēr galvenokārt izglītojies dzīves skolā. Esmu secinājis, lai glābtu grāmatas, jāķeras pie tautsaimniecības. Saredzu iespējas, lai piepildītu mērķi, ko esmu nolēmis – pie citiem nestrādāt, strādāt priekš sevis. Saņem 700 bibliotēkas nozīmē to pašu, ko pārņemt vismaz 700 mantojumus. Pārņem grāmatas pēc iepriekšējā

ipšnieka došanās mūžībā vai kad tās kļūst liekas, piemēram, mainot dzīvesvietu.

Unikālais grāmatu glābšanā ir fakts, ka nonāc mājās pie cilvēkiem un viņi atklājas. Uzzini dzīvesstāstus, par aizgājēja mūža gājumu, iegūsti saikni ar atsevišķām personībām, iedzīlīnies tautas vēstures daļā. Kopā ar grāmatām atdod traukus, porcelāna servīzes, citu iedzīvi, bibliotēkas ir vēstules, fotogrāfijas, arhīvi. Ar tiem jāstrādā intelektuāli gudrā veidā, tad arī pats bagātības. Mācoties to darīt, esmu sapratis, ka jādibina "VADA" (ValtersDakša) fonds, jāpiesaista papildu līdzekļi, lai grāmatu glābšanu paceltu un atbilstu nacionālā mērogā.

Tev vajadzēs otro Gaismas pili, lai savāktu uzglabātu.

No tā nebaudos. Esmu apņēmējais, ka optimālam grāmatu antikvariātam vajadzīgi 400 kvadrātmētri telpas vai 2 kilometri plauktu. Tādi jāizvērtē pa Latviju, lai aptvertu grāmatu masu. Esam sarīkošas sabiedrība, ir daudz tuksu āku, ta kā tas ir reāli.

Bet kāda jēga krāvēties ar veciem arhīviem, daudzreiz niekiem?

Jēga? Cieņa pret cilvēkiem un pret pagātnes liecībām. Arī pret grāmatām, jo revidēna nav izdota kā sēnalu literatūra.

Un kas notiek, ja atradums gadās Ļeņina Kopotiraktis?

Tā arī vēnība, jo tie ir totalitārisma liecība, izglītojošs mantojums. Ļeņina rakstu 54 sējums var pārdot, cena ap 200 eiro.

Un asaraini sieviešu romāni?

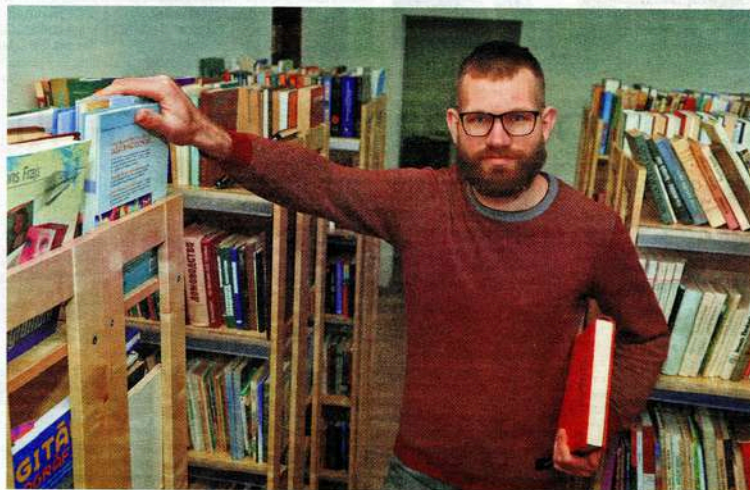
Nevajag noniecināt par zemu to dāmu gaumi, kas tos aizgūtēm lasa. Grāmatniecībā ir ejoša prece.

Var jautāt, cik cilvēkiem šodien vajadzīgas grāmatas. Grāmatām ir divas lomas. Viena – izklaides, otra – zināšanu joma.

Jaunieši teiks – internets ir zināšanu avots, un izklaides atrodamas citur, nevis lasot.

Zināšanu uzkrāšanai ir lauki, kur piemērotākais ir grāmatu formāts, piemēram, fotoalbumi, mācību grāmatas, uzpūzju literatūra, enciklopēdijas un dailliteratūru ērtāk lasīt drukātā veidā, nevis elektroniski.

Jau skolas laikā bijī ipts pats kā grāmatmilis, un jāsābās, ka pēc desmit

KARĪNAS MIEŽAJS FOTO

Valters Dakša: "Unikālais grāmatu glābšanā ir fakts, ka nonāc mājās pie cilvēkiem un viņi atklājas. Uzzini dzīvesstāstus, par aizgājēja mūža gājumu, iegūsti saikni ar atsevišķām personībām, iedzīlīnies tautas vēstures daļā."

gadiem lasītpraksi jaunatnes vidū vairojusies. Tagad katram rokā aifons kā dārga mantiņa, spēlītes...

Savā ziņā esmu līderis starp vienaudžiem – izdevu divus žurnālus. Tas, ka mētiens mazs, nenozīmē, ka maz lasītāju. Tie, kas lasa, ir ļoti vērtīgi.

Es uzaugu šaurā vidē, ģimenē skolā un, tikai Rīgā nobraucis, iepazīnu tūkstošiem cilvēku, par kuriem saprotu – nevar visus mērot ar vienu mēraukli. Ir vismaz četras mērauklas. Domājot par lasīšanu – tie, kuri lasa, tie, kuri drīzāk lasa vai gribētu to darīt, tie, kuri drīzāk nevēlas lasīt, un ceturta – kuri nelasa un nēlās. Balans pamazām sliecas par labu pēdējiem, bet jāņem vērā, ka lasīšana neiet audībā. Cilvēki lasa sociālajos tīklos un iegūst un patērē informāciju daudz vairāk nekā agrāk. Tāpēc jāfānansē grāmatu, žurnālu, avižu izdošana, lai lasītājiem būtu, ko lasīt. Kā attīstīties radošai, intelektuālai domai, ja nebūs līdzekļa lielākam tirāžam?

Kad biju armijā, konstatēju, ka tur dzīve ir kā nīerēm taukos. Pie visa nodrošināta – sportošanas, veselības aprūpes, ēdināšanas, naktsmāju ziņā un ar lielām algām. Nu nodrošiniet kultūras darbiniekus kaut pusi no tā finansējuma un ērtībām, ja gribat, lai latviešu valoda un kultūra pastāv!

Kā raugies uz mūsu izglītības sistēmu? Vidusskola devusi ko noderīgu?

Noder neformālā izglītībā. Piemēram, tas, ko man mūzikas skolotāja, bijusi hipijmeitene, Ernesta Dinsberga mazmazmeita pastāstīja no dzīves. Ir tāda brīnīšīga karikatūra. Skolas solā seš desmit olas. Bet pēc gadiem absolventu salidojumā olas izšķilusās un pie galda sēž krokodīti, ērgļi, čūska, bruņurupucis un citi zvēri. Tāpēc protestēju pret pasreizējo unificēto skolas situāciju, kad pilnīgi atšķirīgas olas soliek vienā kastītē, kur katram nepieciešami atsevišķi perēšanas apstākļi.

Izplatīta doma, ka tikai lielajās skolās ir elkoņu konkurences apstākļi, kurā izaug personības, turpēti lauku skoliņās ar sešiem audzēkņiem klasītē stādīni ir vārgi un nīkuļo.

“Nevajag atmest vecās tradīcijas un tikumus. Ideja, ka Latvija sakņojas lauku pagastos, ir jāuztur spēkā.”

Man ir diametrāli pretējs priekšstats par lauku skolām un ir tuva paaudžu teorija – por Z paaudzi, mileniāliem un pārējiem. Man mīlākā ir klusā paaudze, no 1931. līdz 1945. gadam dzimušie. Tie pēc vecuma sakrīt ar maniem vecvecākiem, tie ir tie, kas šodien mirst, bet pirms nāves atdāvinā savus grāmatu krājumus. Viņi nāk no mazo sko-

lu laikmeta, metot tiltu no sākumskolas, pamatskolas laukos uz ģimnāziju pilsētā. Galvenais, ko no tā gribu izvilkēt, ka Latvijā agrāk dzīves centrs bija pagasts, un nevajag atmest vecās tradīcijas un tikumus. Ideja, ka Latvija sakņojas lauku pagastos, ir jāuztur spēkā. Zinot vēsturi, jaunlatviešu rosinājumus par Latviju, rodas sajūta, ka 20. gadsimta otrā pusē, mūsu gadsimts ir bijis postošs, līdzīgi Arāla jūrai, kura izžūva. To īpaši var redzēt vietās, kur bija attīstīkie kolhozi. Tur nojauca viensējas, samaksāja kompensācijas, piešķīra dzīvokļus jaunā daudzstāvu ēkā ciemata centrā. Idejas gāja bojā nēlāgā nāvē, pieskaitiet vēl kara gadus, izsītišanās. Tāpēc vajag iepūst jaunu dzīvību lauku skolās, bibliotēkās, vajag

Ja mazie strautiņi, kas plūda uz valstiskuma jūru, izsūšēji, kas mācīšies mazajā skolā? Tas nav ekonomiski izdevīgi, jaunās ģimenes pārceļušās prom!

Pirmkārt, ir meli, ka lauki tukši. Saldus ir pilsēta starp daudzjiem slaveniem bijušajiem kolhoziem – "Druva", "Jaunais komunārs", un ļabi redzama izveidojusies situācija. Tur ir nevienlīdzība – no vienas puses nabadzība. Dzīvs piemērs – satiku sievieti, kura strādā ar 400 eiro algu, un ar to jāpietiek pieciem bērniem.

Tas laukiem skaitīs normāli. Pretējā pusē ir pīris lauku miljonāru, kas maksā zemās algas, paši dzīvojoši bagāti. Pārējie sīas pa vidam, atspēkojot mītu par lauku izrukšošanu. Tur ir dzimtas, kas ar spītu turas pie savas zemes – jo tā ir viņu! Jā, varbūt viens brālis saimnieko tēva mājās, kamēr citi devušies pasaulē laimī meklēt. Kurš atradis, kurš ne, bet brālis – palicējs, varbūt nabadzīgāks, varbūt ne, bet laimīgāks. Viņš ir brīvs, viņam ir forši, viņš darbojas vēsturiskajā vidē. Noteikti jārtūpejas par laukiem, lai no tiem neatizplīst spēki!

Kā izvēlies, kurp doties grāmatu vākšanas ekspedīcija?

Agrāk sludinājos Kurzemes avīzēs – "bez maksas izved grāmatas un traukus". Bija liela atsaucība. Tagad esmu pietiekami populārs un saņemu divus trīs zvānus nedēļā – lūdzu, nāc talkā, iztīri māju.

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 08.05.2025

Stāsti, kas mūs veido

Nils Sakss Konstantinovs klausītājiem Kuldiģā jāvā aizdomāties par pusaudžu psihoterapiju, rakstniecību, mūsu visu stāstiem un atmiņām. „Tādi cilvēki kā es palīdz citiem atrast jaunus stāstus. Tas ir visskaistākais, kas var būt: iespēja dalīties stāstā ar otru.”

CIEŠI SAISTĪTAS PROFESIJAS

„Nils Sakss ir vārds, ko kā literāro pseidonīmu izvēlējos ļoti mulķīgā veidā. Kad man bija 18 gadu, viena no pirmajām darbietām bija Sabiedrības integrācijas fonds. Mans priekšnieks bija Nils Sakss. Likās asprātīgi, kā tas skan, tāpēc izdomāju to pieņemt kā literāro pseidonīmu.

Rakstīt sāku ļoti agri tāpēc, ka labākie draugi rakstīja dzejoļus un grāmatas. Es no 14 gadu vecuma spēļu rokgrupā – gribēju kļūt par rokmūziķi. Ir tāds portāls *Satori.lv*, kuru ļoti sen sākam tāsīt. Tas gan bija citos veidos – sākam rakstīt stāstus. Kad biju pavisam jauns – 20 gados –, strādāju arī aviē *Diena*, līdz ar to attiecības ar rakstīšanu bijušas diezgan tuvas. Man tas liekas ļoti interesanti. Mēdz teikt, ka psihoterapija ir ārstēšana ar vārdu. Tieši tā – iedarbošanās uz otra cilvēka smadzenēm, uz prātu un arī uz savējo. Man vienmēr šķitis, ka tās ir cieši saistītas profesijas, jo vārdus rakstīt un runāt – tas ir kaut kas ļoti tuvs. Kad rakstu, tas līdzinās tam, ko darām terapijā. Runājam ar mērķi izraisīt cilvēkā emocijas vai domas, mēģināt atrast kopīgu stāstu.”

ESAM STĀSTU DZĪVNIKI

„Domājot par cilvēku, kas mēs esam un kā darbojamies, ir tāda ideja, ka mēs esam stāstu dzīvnieki – nemīti veidojam stāstus. Mums ir liecīgi stāsti par sevi: kas es esmu, ko daru, kas man patīk, kādai vietai piederu. Katru dienu stāstām arī maziņos, piemēram, ko izdāriju šodien. Lielas problēmas rodas tad, kad stāstos kaut

kas nesakrīt.

Es strādāju ar pusaudžiem, un pusaudžiem ir stāsts, kurā viņš nevar izstāstīt to, kas viņš ir. Prasu, kas tu esi, kas tevi interesē, ko tu gribētu darīt, un kaut kas klemmējas. Pasaulē ir jauna vīriešu paudze – daudziem nav stāstu par sevi. Viņiem ir 20, 25 vai 30 gadu, un vienīgais stāsts ir par to, kādi viņi bija mazāki. Pusaudžu gados patika videospēles. Tas ir viņa stāsts, ka viņš tās spēlē līdz 30 gadiem, un jauns stāsts neveidojas. Tādi cilvēki kā es palīdz atrast jaunus stāstus. Tas ir visskaistākais, kas var būt: iespēja dalīties stāstā ar otru. Tuvās attiecībās ir romantiskais partneris – sievai vai vīram ir kopīgs stāsts, un tajā ir kas ļoti skaists.”

ATVILKTNĒ ATMIŅAS NEGLABĀJAS

„Iztēlosimies, ko cilvēks dara terapeita kabinetā? Atnāk un stāsta stāstu par sevi daudzas reizes. Reizēm viņi saka: „Kaut kāds stulbums! Kāpēc man atkal kaut kas jāstāsta? Es jau vienreiz izstāstīju.” Bet kā darbojas atmiņa? Kā mēs savus stāstus zinām? Ilgu laiku domājām, ka atmiņas ir kā sūplādītes tēlpā: ieejam un izņemam nospiedumu. Viduslaikos cilvēki varēja atcerēties daudz vairāk. Viens veids, kā viņi to darīja: iztēlojās pili vai lielu māju ar istabām; ieejot tajās iekšā, atverot atvilktni, iekšā ir balta lapa, un cilvēks atceras, kas uz tās rakstīts. Tagad zinām, ka atmiņas nekur smadzenēs neglabājas. Mums nav tāda cietā diska, no kura atmiņu izķeksēt ārā. Izrādās: katru reizi, kad kaut ko atceramies,

NILS SAKSS KONSTANTINOVS Latvijā pazīstams gan kā literāts, gan kā pieprasīts pusaudžu terapeits, kurš daudz darbojas ar jauniešiem, ģimenēm un skolām. Šogad viņš laidis klajā stāstu un dzejoļu krājumu *Augstāk*. Par debijas stāstu grāmatu *Nopietnie nolūki* (2008) nominēts laikraksta *Diena* Gada balvai kultūrā, ir vairākkārtējs *Prozas lasījumu* laureāts. Kopā ar Jurgī Liepnieku sarakstījis kriminālromānu *Nāve – tās nav beigas* (2014), pirms diviem gadiem Liepājas teātrī iestudēta viņa luga *Vairs nevienu* par pusaudžu pašnāvības tieksmēm. Kuldiģas bibliotēkā viņš stāstīja par abām savām galvenajām nodarbēm.

Nila Saksa Konstantinova jaunais stāstu un dzejoļu krājums par pieaugšanu *Augstāk*.

mēs to izdomājam no jauna. Protams, balstāmies pieredzē, bet nēglabājam ir emocijas. To, kas noticis, mēs katru reizi izdomājam no jauna. Tā ir nedaudz biedējoša ideja: ja vienmēr izdomāju no jauna, tad katru reizi kaut ko pielieku klāt vai atņemtu nost.

„Mums ir liecīgi stāsti par sevi un arī maziņos, piemēram, ko izdāriju šodien. Problēmas rodas tad, kad tajos kaut kas nesakrīt.”

Droši vien zināt no savas pieredzes: kad domājam par bērniem, lielākajai daļai tas saistās ar labu laiku. Pieaugušajiem prasu, kas viņu dzīvē ir skaistākais laiks, un parasti viņi atbild, ka jaunība. Ja ar pusaudžiem un jauniešiem strādājam diendienā, pēc darbdienas domājam: „Cik labi, ka tas ir beidzies!” Tas nekad nav tik labi, kamēr esi tur iekšā. Līdz ar to atmiņas pārrādām no jauna. Tajā ir milzīgs spēks, tāpēc var darīt tādu lietu kā terapiju, jo mums ir iespēja savu stāstu pārstāstīt atkal un atkal, ieraudzīt to jaunā gaismā, pielikt klāt jaunas idejas. Pārveidojam stāsts un veids, kā domājam par sevi un pasauli.

Kaut kas līdzīgs notiek, kad lasām citu stāstus. Mēs savā galvā tos pārstāstām. Man vismaz tā šķiet, ka tad, kad uzrakstu stāstu, es dalos ar lasītāju, jo katrs savā galvā to pārstāsta pa savam, un

arī tajā ir kas ļoti skaists. Un bīstams, jo nekad nevaru izstāstīt tā, kā gribētu. Vienmēr katrs to pārinterpretē.”

SAVIJAS AR REALITĀTI

„Katru stāstu es vispirms gribētu uzrakstīt kā romānu. Nezinu, vai tas ir uzmanības deficīts vai kas, bet uzmanība man neturas tik ilgi, lai to pārvērstu grāmatā. Tas vienmēr pārvēršas par īsu, spilgtu stāstu. Romāns ir kā laulība jeb pastāvīga attiecība. Īsa stāsts ir kā vienas nakts sakars: kaislīgs un uz īsu brīdi iedod daudz emociju. Ar īstāstiem gan ir problēma – to autori netiek vērtēti tik augstu kā romānu rakstnieki. Ir grūtāk pieņemt īsos stāstus izdot.

Man ir izdevies uzrakstīt kaut ko romānveidīgu, bet arī ne vienam pašam – kopā ar Jurgī Liepnieku, senu draugu, mums izveidojās maratons, kurā viens otru stūmām. Viņš gan ir apņēmīgāks. (*Nāve – tās nav beigas* ir N.Saksa četurtā prozas grāmata – red.) Tur viegli redzēt, ka tā ir divu autoru grāmata. Visu laiku runājam, kur raksta nākamo, un likām kopā. Es vairāk par psiholoģisko pusi. Centrā ir notikums par puisi, kurš šķietami atceras to, kas ar viņu noticis citā dzīvē. Tur notiek noziegums, un bērnu psiholoģe puiķim palīdz atcerēties iepriekšējo dzīvi ar domu, ka tā var palīdzēt noziegumu atklāt.

Šādi bērni ir arī realitātē. Bijām šo grāmatu uzrakstījuši, un pēc laiciņa pie manis nonāca ļoti nespētus, 12 gadus vecs puiķis, kas Rīgas centra parkā bija izrāvis puķes un aiznesis meiteni, kas viņam patika. Mazs, kauslīgs huli-

gāns. Sāku strādāt, un vienā brīdī viņš detalizēti sāka stāstīt, kā viņa ģimene ieliek furgonā un ved uz Rumbulas mežu, bet viņš aizbēg un maziņš noguļas bedrē. Es tā arī neesmu sapratis, no kurienes šis stāsts. Pēc tam palasīju par Rumbulas notikumiem, un izskatījās, ka viņš atstāta vēsturisku notikumu par izvešanu un nošaušanu Rumbulas mežā. Stāsti un realitāte bieži savijas īpatnējos veidos.”

LAUKS, KURĀ SAVIENOJAMIES

„Mēs atmiņām noteikti pieliekam ko klāt. Kad esam mazāki, darām to vairāk. Piemēram, policijā pratīnāt bērns ir traki sarežģīti, jo, uzdodot jautājumu, viņam jau var priekšā iedot atbildi, kā viņš to atcerēšies. Bieži bērni atceras to, kas ar viņiem it kā noticis, bet patiesībā nav.

Man ir otrs, psihoterapeitiskais, skaidrojums. Ir divi liecīgi psihoterapeiti: Zigmunds Freids un Karl Gustavs Junga. Freids skaidroja, ka viss, kas ar mums notiek, ir mūsu psihe. Dzīves notikumi mūs ļoti ietekmē. Kāds cilvēks esam, kāds ir mūsu raksturs un personība, tas ir mūsu iekšējais process un pasaule, kuru notikumi ietekmē, bet mēs dzīvojam savas iekšējās cīņas. Junga piedāvāja psihi iznest ārpus cilvēka: jā, cilvēkam ir sava psihe, bet vēl ir mūsu visu kolektīvā psihe. Izskatās, ka ir kāda kolektīvā atmiņa, kurā noteiktas lietas atceramies kopīgi.

Tā nav traka ideja, jo psihiatrijā ir ļoti zināms fenomens par delīriju. Jebkurā pasaules vietā un kultūrā, vai tas būtu Āfrikā, Eiropā, Amerikā vai Austrālijā, kad cilvēks nokļūst delīrijā stāvoklī, viņš redz vienu un to pašu: peles un zīmeļkus. Kāpēc? Šis ir viens no veidiem, kā zinām, ka mums piemīt kolektīvas atmiņas. Protams, mēs kā sabiedrība un tauta tādas veidojam. Iespējams, ir kāds lauks, kurā viens ar otru savienojamies.

Starp citu, psihoterapijas ideja ir tāda, ka vienmēr esam saistīti ar vecākiem. Lai cik mums būtu gadu, daudzus gadus mūsos iekšā dzīvo vecāku hals. Tam ir arī savs vārds – objekta attiecības. Objekti – tie ir vissvarīgākie cilvēki, kuri veido mūsu dzīves nospiedumus.”

Jēkaba Aleksandra Krūmiņa teksts un foto

Avots: Kurzemnieks

Datums: 09.05.2025

Maltā bibliotēku pārceļ uz vidusskolas telpām

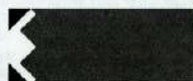
No 31. marta un uz būvdarbu laiku Maltas pagasta bibliotēkas krājumi tika pārvietoti uz Maltas vidusskolas telpām, Skolas ielā 5. Bibliotēka jau apkalpo lasītājus.

Pārceļšanās saistīta ar projekta «Maltas apvienības pārvaldes Maltas bibliotēkas ēkas energoefektivitātes uzlabošana» īstenošanu. 3. martā tika noslēgts būvdarbu līgums ar SIA «Latgalija» par bibliotēkas ēkas energoefektivitātes uzlabošanas būvdarbiem Stacijas ielā 24.

Projektā paredzēta būvdarbu veikšana, kas nodrošina minētās ēkas energoefektivitātes paaugstināšanu saskaņā ar ēkas energosertifikātu: ķieģeļu mūra un koka karkasa fasādes sienu, logu un durvju ailu, bēniņu grīdas, piebūves pārseguma, pagraba pārseguma, cokola un pamatu siltināšana; esošo logu, ārdurvju un jumta seguma nomaiņa; apgaismojuma sistēmas atjaunošana, mehāniskās ventilācijas ar rekuperāciju ierīkošana un saules paneļu sistēmas ar jaudu 10 kW uzstādīšana. Projekta kopējās izmaksas ir 317 341 eiro, no kurām Atveseļošanas fonda finansējums ir 262 265,29 eiro, cits publiskais finansējums – 55 075,71 eiro, informē MAP projektu vadītāja Anita Verčinska.

Preiļu Galvenās bibliotēkas projekts “X Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti”. Fotogrāfs – laikmeta liecinieks” saņēmis Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS

Preiļu Galvenā bibliotēka ar prieku paziņo, ka Valsts kultūrkapitāla fonds (VKKF) atbalstījis bibliotēkas iesniegto projektu “X Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti”. Fotogrāfs – laikmeta liecinieks”, piešķirot tam

daļēju finansējumu.

Šis projekts ir daļa no Latgales kultūras mantojuma saglabāšanas iniciatīvas, kas veicina stāstniecības un fotogrāfijas kā vēstures liecības nozīmi. Stāstniecība ir būtiska nemateriālā kultūras mantojuma sastāvdaļa, kas veicina zināšanu nodošanu nākamajām paaudzēm, stiprina vietējo kopienu un palīdz apzināt reģiona kultūras vērtības.

Projekta nozīme un mērķi:
Jau desmito reizi notiekošais Latgales stāstnieku festivāls ir

kļuvis par neatņemamu reģiona kultūras dzīves sastāvdaļu. Ik gadu tas tiek veltīts kādam Latgales tradicionālajam amatam, lai izceltu tā nozīmi un saglabātu meistarības prasmes. Šī gada festivāla tēma ir fotogrāfa amats, kas izcelts kā svarīgs vēstures liecinieks – fotogrāfija dokumentē vietas, notikumus un cilvēku dzīvesstāstus, saglabājot tos nākamajām paaudzēm.

Projekta ietvaros plānoti dažādi pasākumi, kas atspoguļos

fotogrāfijas vēsturi un tās nozīmi Latgales kultūrā. Preiļi kā festivāla norises vieta izvēlēti pamatoti, šeit atrodas Latgales fotogrāfu biedrības vadītāja Igora Pliča izveidotais fotogrāfijas vēstures privātmuzejs un Jāņa Gleizda memoriālā istaba, kuras ekspozīcija un stāsti veicina fotogrāfijas vēstures izpēti un popularizēšanu.

Festivāla norise:

X Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti”. “Fotogrāfs – laikmeta liecinieks” notiks 2025.

gada 1.-2. augustā Preiļos.

Preiļu Galvenā bibliotēka izsaka pateicību VKKF par piešķirto finansējumu un aicina ikvienu interesentu sekot līdzi festivāla norises informācijai un piedalīties šajā īpašajā notikumā!

Informāciju sagatavoja
Preiļu Galvenās bibliotēkas
vadītājas vietniece
Sigita Trūpa

Paaudžu saliedēšanās pasākums

Publicitātes foto

Marija Briška un Preiļu 1. pamatskolas skolēni stāstīja leļļu stāstus

Preiļu Galvenajā bibliotēkā Bērnu literatūras nodaļā februārī un martā bija skatāma Preiļu novada Pensionāru biedrības valdes priekšsēdētājas Marijas Briškas smalkā porcelāna leļļu kolekcijas (ar sertifikātiem) izstāde.

Noslēguma pasākumā «Klusējošais lelles stāsts», kas notika 28. martā, viņa pastāstīja, ka ir dāvinātas 98 lelles. Draugi savežuši tās no daudzām valstīm – no Vācijas, Spānijas, Izraēlas, Anglijas, Tunisijas, Ēģiptes utt., un katrai lelei ir savs stāsts. Lelles no smalka porcelāna aristokrātu bērnu rotaļām sāka izgatavot 18. gadsimtā. Mūsdienās šādas lelles uzskatāmas par diezgan ekskluzīvu vērtību.

Noslēguma pasākumā piedalījās arī Preiļu 1. pamatskolas 2.b klases skolēni un viņu skolotāja Sandra Stendere-Šteinberga. Viņiem patika daudzveidīgā leļļu izstāde. Tika nolasīts Marijas Briškas izveidotais vienas lelles dzīves stāsts. Tas iedvesmoja bērnus stāstīt par savām lellēm, mīlmantiņām. Stāsti bija interesanti un ļoti sirsnīgi!

Lai saliedētu pensionārus ar bērniem, Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Solvita Erta organizēja tuvākiepazīšanās spēli, senioru un bērnu grupu darbu, radošo darbnīcu, kurā izgatavoja smieklīgāko lelli, veltītu aprīlim – smieklu mēnesim.

Solvita Erte sirsnīgajai, optimistiskajai Marijai Briškai pasniedza Preiļu Galvenās bibliotēkas Pateicības rakstu un teica paldies par pozitīvismu, atsaucību un saliedēšanos ar jauno paaudzi. ▣

Preiļu novada Pensionāru biedrības valdes locekle Marija Volkova

Avots: Preiļu Novada vestis

Datums: marts, 2025

Avots: Vietēja Latgales avīze

Datums: 17.04.2025

«Grāmatu, izcilu personību, līdzcilvēku domu un darbu dārzos aizvadītie gadi»

Tā teic ilggadējā Jēkabpils pilsētas bibliotēkas bibliogrāfe **Anita RUBINE**, kurai šis gads rit skaistās un ar ļābiem darbiem piepildītās dzīves jubilejas zīmē.

Pāries pieredzes punkti komandai

Nesen notika Jēkabpils pilsētas 355. dzimšanas dienai veltītā pirmā prāta spēle «Mīlu savu novadu», kur tika aktualizēts, ka Jēkabpils, Viesīte un Akniste ir vēsturiski nozīmīgas apdzīvotas vietas Sēlijā, par kurām, izrādās, nemaz tik daudz nezina. Atbildes uz prāta spēles jautājumiem ikvienam deva iespēju uzzināt daudzus nezināmus faktus par mūsu novada pilsētām. Jēkabpils komandu kopā ar radurakstu un dzimtu pētnieku Jāni Apīni, Jēkabpils novada Tūrisma informācijas centra vadītāju Lauru Trukšāni, Juri Steinbergu no laikraksta «Brīvā Daugava» un kolēģi Līgu Vīpescu pārstāvēja arī Anita Rubine. Spēles izskaņā bijis gandarījums, ka arī ar savām zināšanām spējuši dot vērtīgus punktus Jēkabpils komandai.

Bērnības zemē – Latgalē

Anita Rubine vienmēr tik aizrautīgi stāsta par vietējām izcilām personībām, min dažādus vēsturiskus faktus, ka varētu šķist – Jēkabpils ir viņas dzimtā pilsēta. Izrādās, ne! Anitas bērnība aizritējusi zilo līnā apmīdžētā Latgalē, to tūris iekāva arī viņu māmiņa Rudzātū ciema Soltupē. Pagalmā stāts kā goda sardzē auga bērzs – tik tuvu mājai, ka, atverot priekšnama durvis, bija pirmais, ar kuru «sasveicināties». Turpat arī līpas, kuru ziedu un vēl meža avenāju tēja bija galvenie mājinieku «dakteri». Taču pagalma galvenā ass tomēr bijis lielais ozols, kurā ne tikai vecākais brālis Kārlis spējis veikli uzrēpīties, bet arī mazā Anita ar jaunāko māsu Birutu iemaņiņš uzkēpuroties – nu vismaz uz apakšējā zara...

Netālu no dzīvojamās mājas bija mežs, no kura šķīra tikai ganību plava un novadgrāvis, tāpēc nebija tālu jāiet, lai salasītu avenas, mellenes, brūklenes vai sēnes.

Tēva darba ikdiena aizritēja vietējā sovhoza laukos uz līnu novākšanas kombaina, bet vēlāk uz lielā kāpurķēžu traktora, tādējādi strādāšana ielgu-

Anita Rubine ar sirsniņu atceras savu bērnību. Reiz mājās ieradās fotogrāfs, kas tolaik bijis liels retums. Tad nu arī tapis šis saulainais foto kopā ar mīlo māmiņu.

si līdz vēlai vakara stundai. Tāpēc māmiņa bija galvenā ģimenes pavarda sargātāja – trīs bērnu audzinātāja un piemājas saimniecības vadītāja, jo kūti gaidīja divas govīs, cūka ar siviņiem un aitas ar jēriem.

– Visos darbos liels palīgs bija tēva meitiņa – Leontīne. Tā nu bija iznācis, ka pēc savas māmiņas pāragrās aiziešanas mūžībā un tēva apprecēšanās otrreiz viņa kļuva par manu lielo māsu. Kad es piedzimu, viņai jau bija 13 gadi. Ja savu bērnību atceros gaišu, sirsniņu un mīlu rūpju piepildītu, tad lielā mērā par to varu pateikties ne vien māmiņai, bet arī Leontīnei, kura bija mūsu ģimenes bērnu galvenā auklētāja un pie-skatītāja, – stāsta Anita Rubine.

Laukos bērni agri tika radināti pie darba. Tā brālis vēl tikai 12–13 gadu vecumā tika ņemts palīgos tēvam lielo vīru darbos. Savukārt Anita ar jaunāko māsu Birutu, līdzko spēja grābekli noturēt rokās, ārdīja rīta agramā tēva noplautās zāles vālus vai ravēja burkānus un runkulus. Vēlāk kopā ar mammu gāja strādāt sovhozā – ravēja cukurbietes vai veica citus sezonas darbus. Tā laika likumu ierobežotās dārza un ganību platības, kā arī nelielais atalgojums radīja samērā trūcīgu dzīves apstākļu.

Lai ģimenei būtu labāka iztikšana, tika izaudzēti un pārdoti siviņi vai nobarota cūka, bet no gotiņas piena pagatavoja krējumu un sviestu, ko ar divriteni

aizveda uz Līvānu vai Preiļu tirgu. Par iegūto naudu tad bija iespēja iegādāties šo to no apģērba vai saimniecības lietām. Pa retam arī kādu naški. Tā kā mamma prata labi šūt, tad bērniem kāds apģērbs gabals bieži tika uzmeistrots no pieaugušo drēbēm. Arī pirmās skolas tērps mazajai Anitai tapa no mammas skaistās, brūnās kleitas.

Skolas gaitu atspulgi

Tā 1. septembrī skolniece Anita gliši saposta – tumšā kleitiņā ar baltu apkaklīti un baltu atlasa priekšautiņu – priecīgi satrauktā noskaņojumā varēja doties uz savu pirmo Rudzātu 8-gadīgo skolu. Tos pāris kilometrus kājām ejot, meitene centusies iztēloties – interesanti, kādi būs klasesbiedri, skolotāji un vispār – kā būs skola...

Anitai vēl tagad neizdzēšamā atmiņā palikusi pirmā skolotāja – klases audzinātāja Mairita Škoba, kuras vadībā apguvuši ne tikai rakstīšanu un lasīšanu, bet kopā ar visu klasi devušies arī pārgājienos. Viņa bija tā, kas aicināja lasīt grāmatas, kā arī uzņemties kādu pienākumu un to atbildīgi izpildīt.

Tā Anita 2. klasē kļuva par grāmatu plauktu pārzini. Bija atļauts kādu paņemt arī lasīšanai uz mājām, ko Anita «iegrāmātoja» speciāli iekārtotā burtnīcā. Savu pirmo skolotāju Anita Rubine vēl šodien atceras ar sirds siltumu arī tāpēc, ka viņa uzdāvināja Margaritas

Jēkabpils pilsētas bibliotēkas bibliogrāfei Anitai Rubinei (no labās) ikdiena aizrit novadpētniecības lasītavā, kur izveidojusies cieša sadarbība ar bibliogrāfi Sandru Miņkovu, kas koordinē darbu izstāžu un tikšanās zālē.

Stārstes grāmatu «Zīluku», kas kļuva par mīļāko grāmatu. Tad meitene drīz vien atradusi ceļu uz ciema bibliotēku, kas devis iespēju izlasīt Annas Brigaderes «Anneles stāstus» un dažas citas. Tā grāmatu lasīšanu iemīļusī uz mūžu.

Lielī grāmatu cienītāji bija Anitas vecāki, lai gan cik nu tā brīvā laika atlicis tādai nodarbei. Anita tagad atceras, ka mamma kaut kur bija dabūjusi Viļa Lāča romānu «Zvejnieka dēls», kuru arī pati izlasīusi ar lielu interesi. Tikai palicis nenoskaidrots – vai tieši tās galvenā varone Anita nav bijusi par iemeslu, ka viņa tikusi pie sava vārda? Taču to gan droši varot teikt, ka tā bijusi pirmā pieaugušo grāmata, kuru izlasot jau bērnībā, bijis pārliecināts pamudinājums palikt burvīgajā grāmatu pasaulē līdz šodienai.

Jauns dzīves posms sācies, kad ģimene pārcēlās uz dzīvi Jēkabpils rajonā, kur Anita turpināja mācības Laukezers 4-klasīgajā pamatskolā. Tur daudz kas bijis savādāks – skola atradās nevis pie upes kā iepriekšējā, bet pie ezera. Arī tas, ka netālu no mājām atradās dzelzceļa līnija, jo tad meitene pirmo reizi ieradījusi vilcienu. Agrās bērnības mežmalā tādi «dzels bīnumi» nekursēja un tik dimdošu troksni netaisīja...

Laukezers mazajā skolīnā direktore bija Tekla Visocka, bet skolotājas – Alma Salmaņa un Alma Kalve (Jēkabpils novadā labi pazīstamā Gundara Kalves vecmamma).

Anita ar labām un teicamām sekmēm pabeidza 4. klasi, tāpēc tika nolemts turpināt izglītēšanos dzi-

vesvietai tuvākajā Jēkabpils 3. vidusskolā. No lauku mājām līdz autobusu pieturai bija 1,5 km, bet līdz pilsētai – 14 km, tāpēc vajadzējis celties rīta agrumā, lai pāspētu uz maršruta autobusu jau septiņos. Anita tagad uzskata, ka šo ikdienas sarežģījumu pārvarēšana bijusi tā vērtība, ko skolas gadi (no 5. līdz 11. klasei) Jēkabpili aizritējusi ar aristokrātisku stāju apveltītās klases audzinātājas un skolēnu cienītās vēstures skolotājas Vilmas Ozoliņas (1922–2016) pārraudzībā.

– Skolotāja mums bija gara spēka un inteliģences paraugs. Viņai varu pateikties par ieaudzīnāto precizitāti, gan mācību stundās veicot pierakstus, gan pildot mājas darbus, kā arī par iepazīstināšanu ne tikai ar «isto» vēsturi, bet arī par ieskatu mākslas un mūzikas pasaulē. Īpašas bija tolaik ierastās «audzināšanas stundas», kurām pēc audzinātājas ieteikumiem gan paši sagatavojām priekšlasījumus un jaunāko valsts notikumu apskatus (politinformācijas), gan noritēja pārrunas par ētikas un morāles vērtībām. Dažreiz skanēja arī mūzika, jo mūsu klasē bija meitene, kura mācījās mūzikas skolā, tāpēc varēja ko skaistu no klasiskās mūzikas nospēlēt uz klavierēm, – atceras Anita Rubine.

Skolā pašai īpaši padeviesies sacerējumu rakstīšana. To novērtēja arī latviešu valodas un literatūras skolotāja Guna Bērziņa, jo ik pa laikam klases priekšā nolasījusi viņas, kā arī klasesbiedreņu Guntas Ozoliņas, Baibas Andersones u.c. uzrakstītos darbus. Anitas uzvārds ik pa lai-

D. GAGUNOVA foto

kam bija redzams skolas sienas avīzē, kā arī pati nereti sūtījusi rakstus uz Rīgu – laikrakstiem «Pionieris» un «Padomju Jaunatne».

Savukārt fizikultūras skolotājs Francis Šjorkāns bija pamanījies, ka Anita uzrāda labus rezultātus vairākās sporta disciplīnās. Tomēr uz aicinājumu pārstāvēt skolu Jēkabpils rajona sacensībās viņa nav varējusi atsaukties, jo diemžēl pēc tam nebūtu ar ko tikt uz lauku mājām. Tāpēc nācies atteikties.

Mācību gadi Jēkabpils 3. vidusskolā aizritēja tik dinamiski, ka tikai izlaiduma vakarā aizdomājusies, ka tagad nu pašai būs nopietni jāizlemj, ko darīt tālāk. Atcerējusies, ka pamatskolas pēdējās klases bija domājusi par mācīšanos Bulduru Dārzkopības tehnikumā, bet tagad pēc iegūtās vidējās izglītības izvērtējusi divus iespējamus variantus – Bulduri, kur tagad jau visaugstākajā līmenī sagatavojā daudzlāstekus, vai Rīgu, kur stāties Latvijas Universitātē «žurnālistikas».

Studiju gadi Rīgā

Visu nopietni pārdomājot, A. Rubine izvēlējās doties uz Rīgu, lai iesniegtu dokumentus Latvijas Universitātes (LU) Filoloģijas fakultātes Žurnālistikas nodaļā. Taču, kad vajadzējis to apstiprināt rakstiski, pēkšņi sabijusies un kārtojusi iestāšanāsnamu turpat esošajā Bibliotēku zinātnes un bibliogrāfijas nodaļā.

Kad Anitu kopā ar citiem, kas bija veiksmīgi nolikuši iestāšanāsnamus, uzņēma Latvijas Universitātē, studiju gads 1. kursā sākās vispirms ar rudens

Anita Rubine (sēž 3. no kreisās) absolvējusi Jēkabpils 3. vidusskolu, kur no 5. klases viņas audzinātāja bija audzētņu vairākas paaudzes iecienītā skolotāja Vilma Ozoliņa.

Vecpilsētas (padomju laikā – Komjaunatnes) laukumā tolaik atradās fotodarbnīca. Tur tad arī 1982. gadā tika iemūžināta Anita ar saviem mīļajiem – dzīvesbiedru Antanu un mazo dēliņu Mariusu. Dēliņam bija tikai 10 gadu, kad dzīvesbiedrs aizgāja mūžībā.

2012. gada 22. maijā tika uzsākta jauna tradīcija – tika svinēta Jēkabpils pilsētas bibliotēkas dzimšanas diena, kura iesakņojusies tās vēsturē kā Emīlijas diena. Pirmajā reizē notika tikšanās ar ilggadējiem Jēkabpils kultūras darba organizatoriem – Andreju Mihalovski, Ainu Laivinieci, bibliotēkas darbiniecēm Lidiu Ozoliņu, Brigitu Blīti, Aiju Viksnu, Māru Gaigalnieci, Rutu Sirsnīņu. Tagad tā kļuvusi par noturīgu tradīciju, kura dažādu pasākumu, tikšanos, pārgājienu un koncertu veidā tiek atzīmēta arī jaunajās bibliotēkās mājās A. Pormaļa ielā 11.

A. RUBINES arhīva foto

ražas novākšanu Stučkas rajona padomju saimniecībā «Sece». Apmēšanās vieta bija ierādīta vecā mājā, kur no darba brīvā laikā neiztika arī bez dažādām ēvērgēlībām... Studenti vēl kopā ar vietējiem kultūras darbiniekiem

noorganizējuši pat Dzejas dienu pasākumu. Anita Rubine joprojām augstu vērtē pašas izvēli studēt LU Filoloģijas fakultātes «bibliotēkāros», jo bijusi iespēja klausīties izcilu Latvijā populāru mācībspēku lekcijas. Ar

vislielāko cieņu viņa atceras pasniedzējus – leģendās vairākām studentu paaudzēm: literatūrzinātnieku, filoloģijas doktoru Gunāru Biberu, kurš bija ar enciklopēdiskām zināšanām latviešu literatūrā un kultūrvēsturē, literatūrzinātnieku Vilni Eihvaldu (1928–1998), valodnieku Jāni Kušķi (1930–2022), grāmatniecības vēsturnieku Alekseju Apini (1926–2004), bibliotēku zinātnieci Rutu Lukstiņu (vēlāk Šenbergu) (1940–2023) un vairākus citus.

Studiju gadi bija interesanti un daudzveidīgi piepildīti, jo Rīga taču ir Latvijas izglītības un kultūras centrs.

Studenti – ekspresvilcieni pavadonī

Spilgtā atmiņā Anitai Rubinei no studiju gadiem Latvijas Universitātē palikušas aizraujošas, bet lielu izturību prasošas vasaras, kad kopā ar dažām meiteņiem no kursa pieteikusies ekspresvilciena «Ļapa» studentu-pavadonu vienībā. Līdz tam pa padomijas galvenajām dzelzceļa magistālēm jau kursēja «Latvija» un «Jūrmala».

Vasarās uz Rīgu un kūrortpilsētu Jūrmalu plūda milzīgas ļaužu masas, tāpēc tika sagatavoti papildu vilcieni sastāvi un ieviesti papildu reisi, tāpēc aicināja studentus nākt palīgā Baltijas dzelzceļa Rīgas nodaļai un kļūt par vilcieni pavadoniem. Uz to atsauca arī LU Filoloģijas fakultātes Bibliotēku zinātnes un bibliogrāfijas nodaļas 2. kursa studente Anita Rubine.

Pienākumi pavadoniem bija dažādi: ne tikai, stāvēt uz perona pie vagona, pārbaudīt biļetes, palīdzēt iekāpt un iecelt somas vecākiem pasažieriem, bet arī izvietot visus pa kupejām. Tālajos maršrutos, kad brauciens ilga visu diennakti, vajadzējis izsniegt arī gultasveļu un ātri iekurt ūdens vārāmo patvāri, lai pasažieriem sagatavotu karstu tēju. Protams, vajadzējis arī sekot, lai naktī pasažierus izlaistu pareizajā stacijā.

Pagājušā gadsimta 70. gados, atbilstoši strādājošo nepieciešamībai tautsaimniecībā, Latvijas augstskolās vasaras brīvlaikā tika dibinātas studentu vienības, kas aizpildīja izstrūkstošo darbinieku vietas. LU Filoloģijas fakultātes Bibliotēku zinātņu un bibliogrāfijas specialitātes studente Anita (no labās) kopā ar Līviju no Ekonomikas fakultātes izvēlējās kļūt par pasažieru vilciena pavadonēm.

Pēc negulētas nakts vajadzējis uzņemt vagonus, sākot kupejās plauktus un vēl pārnēsāt smagos izlietotās velas maisus. Taču bijuši arī interesanti, kaut reizēm nogurdinoši brīži – sarunas naktī ar mūsu pašu slavenajiem aktieriem, dziedātājiem, kuri atgriezās vai nu no filmēšanās, vai koncertiem, un garo braucienu uz Rīgu vadīja nevis atpūšoties, bet bija noskaņoti uz sarunāšanas ar vagona «saimniecību».

– Protams, šajos divos vasaras darba semestra mēnešos bija visraibākie piedzīvojumi. Labā un interesantā tomēr bija vairāk – sastapām tik daudz labvēlīgi noskaņotu, smaidu cilvēku. Patikams pārsteigums man un manai vagona pāriniecei Līvijai bija jau krietni pēc studentu vasaras beigām Latvijas Universitātes laikrakstā ieraudzīt foto ar pateicību, kas bija atsūtīta no Molādvijas. Tad arī atcerējāmies kādu pasažieri, kas bija fotografējis mūs reisa laikā, bet, ka tas tiks atsūtīts uz Rīgu, tas gan bija pārsteigums, – sirsnīgi saka Anita Rubine.

Pirmā darba pieredze Jelgavā

1977. gada 29. jūnijā Latvijas Universitātes Liepā aulā notika Filoloģijas fakultātes Bibliotēku zinātnes un bibliogrāfijas nodaļas izlaidums, kur diplomu par augstākās izglītības iegūšanu ar kvalifikāciju bibliotekārs-bibliogrāfs saņēma arī jēkabpiliete Anita Rubine. Bija beidzies arī ar jaunības romantiku piepildītais studiju laiks Rīgā.

Viņas pirmā darba vieta bija jau prakses laikā labi

iepazītā Jelgavas Zinātniskā bibliotēka, kas atradās skaistajā un vēsturiskajā «Academia Petrina» (Pētera Akadēmija) ēkā Puškina prospektā (tagad Akadēmijas iela), kur pirmo stāvu tolaik aizņēma bibliotēka, bet otro – G. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejs. Jāpiebilst, ka no 1984. gada bibliotēka atrodas citā ēkā.

Jaunā bibliotēkas darbiniece Anita Rubine sāka strādāt ar amata nosaukumu – vecāka bibliotekāre un kopā ar direktori Paulīni Bartkeviču un jauniešu kolēģiem nostrādāja divus gadus un trīs mēnešus. Ieguvisi darba pieredzi, strādājot arī Metodiskajā un bibliogrāfijas nodaļā, bet pēc tam arī par vecāko redaktori. Diemžēl drīz vien nācies aiziet no darba ģimenes apstākļu dēļ, jo pēkšņi mūžībā tika aizsaukts brālis, tāpēc Anita nolēmusi atgriezties Jēkabpilī un atbalstīt vecākus. Veicinotais apstākļi bijis arī tas, ka Jelgavā, lai gan tika uzņemta jauno speciālistu rindā, tomēr tik ātri nebija paredzams saņemt dzīvokli. Pat neskatoties uz to, ka bija gaidāms ģimenes pieaugums. Tāpēc nācies atgriezties vecāku mājās.

Turpinājums Jēkabpils rajona bibliotēkās

Gadu pēc dēlēja Mariusa piedzimšanas Anita Rubine tika pieņemta darbā Jēkabpils rajona bērnu bibliotēkā (tagad – Jēkabpils novada Galvenās bibliotēkas nodaļa), kas atradās Jēkabpils rajona kultūras nama paspārnē.

(Nobeigums 8. lpp.)

«Grāmatu, izcilu personību, līdzcilvēku domu un darbu dārzos aizvadītie gadi»

(Nobeigums.
Sāk. 6.–7. lpp.)

Tāds bija Jēkabpils rajona Centrālās bibliotēkas direktors Mirdzas Mulers un Jēkabpils rajona Kultūras nodaļas vadītāja Andreja Mihalovska lēmums.

Tolaik rajona bērnu bibliotēkas vadītāja bija Valentīna Tropa, bet jaunās kolēģes Anna Jasāne un Konstancija Dmitrijeva bija tās, kas iepazīstināja ar ikdienas darbu. Tas, protams, nebija salīdzināms ar zinātniskās bibliotēkas ikdienas Jelgavā.

Bērnu bibliotēkā Anitai ikdienas darbs noritēja lasītavā, kur viņa vadīja bibliotēkārās stundas skolēniem, sniedza uzziņas, kā arī izsniedza žurnālus un grāmatas lasīšanai mājās. Veidoja arī jaunāko grāmatu apskatus publicēšanai rajona avīzē «Padomju Daugava» un informēšanai pa Jēkabpils radio.

1982. gada augustā Anita Rubine tika iecelta par Laukezera bibliotēkas vadītāju, kas atradās tikai 2 km attālumā no mājām.

Pēc pāris gadiem viņai uzticēja Kūku ciema 1. bibliotēkas vadīšanu, jo ilggadējā tās dvēsele Aina Renko devās pelnītā atpūtā. Tad gan Anitai nācies nopietni aizdomāties, ko darīt, lai ikdienā būtu ērtāka nokļūšana Kūkās. Dodies cauri mežam kājām vai ar divriteni, nāksies mērot 9 km, bet, ja izlems braukt ar diviem satiksmes autobusiem, tad «saskries» visi... 16 km.

Pateicoties Kūku ciema padomes priekšsēdētāji Regīnai Vilnragai, Anitai tika piešķirts ar malku apkurināms dienesta dzīvoklis elektroapkaistībā «Jaunmāuižā». Tas bija daudz

tuvāk bibliotēkai. Tas veicināja arī Kūku 1. bibliotēkas labo sadarbību ar Sūnu pamatskolu, kuras direktore bija Skaidrīte Neimane. Tika izveidots grāmatu izsniegšanas un apmaiņas punkts. Notika arī bibliotēkārās stundas, bet pašu vadītāju Anitu Rubini iesaistīja dažādos skolas pasākumos.

Arī pieaugušo lasītāju bibliotēkā bija kupls pulks, jo tolaik Kūku ciema centrā vēl darbojās pasta, ēdnīca, veikali, kūdras fabrikas «Driksna» mehāniskās darbnīcas, divas skolas (Sūnu pamatskola, Kūku speciālā skola), ciema padome, klubs, ar kuru sākušā bibliotēka atradās vienā ēkā, tikai otrajā stāvā. Kluba rīkotos pasākumus Anita bieži vien papildināja ar tematiskajām izstādēm. Piedalījās arī pagasta izdevuma «Zilānu Ziņnesis» satura veidošanā.

Jēkabpils pilsētas bibliotēkā

1996. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēkā, kuru ilgus gadus vadīja Brigita Blīte (1932–2019), radās brīva darba vieta, tāpēc 15. jūlijā darbā tika pieņemta bibliogrāfe Anita Rubine. Tā bija arī viņas atgriešanās Jēkabpilī, kur tagad jau nostrādāti 28 gadi, bet kopējais darba stāžs, strādājot dažādās kategorijas un līmeņa Latvijas bibliotēkās, jau sasniedzis 47 gadus!

Jēkabpilī laikam biju atgriezies istajā laikā, jo pagājušā gadsimta 90. gadu otrā puse un jaunais gadsimts jau sevi pieteica ar modernizācijas ēras sākšanos bibliotēkās, – tika saņemti pirmie datori un kopētāji! Tagad mums vajadzēja apgūt to lietošanas prasmes un iemācīt

tās arī bibliotēkas apmeklētājiem. Tāpēc mājāmies dažādos kursos, apguvām arī speciālo bibliotēku informācijas sistēmas programmu «ALISE» lietotāju uzskaiti, iespieddarbu izsniegšanai, gan grāmatu katalogizācijai un paveiktā darba atspoguļošanai gada atskaitēs. Elektroniski analītiskos aprakstus (periodiskā publicēto rakstu īso anotāciju), kurus pirms tam bijām rakstījuši ar roku uz kataloga kartītiem, mūsu bibliotēkā tika apveidoti 2000. gadā! – ne bez lepnuma tagad stāsta bibliogrāfe Anita Rubine.

2006. gadā Latvijā tika uzsākta projekta «Trešais tēva dēls» īstenošana. Tādējādi bibliotēkas tika apgādātas ar datortehniku un interneta pieslēgumu, kas nodrošināja Latvijas vienotās bibliotēku informācijas sistēmas darbību visās publiskajās bibliotēkās, kā arī Jēkabpils bibliotēkas sāka strādāt vienotajā informācijas tīklā.

Protams, tas prasīja apgūt atkal jaunas zināšanas. Mācījāmies strādāt ar dažādām datubāzēm, lai spētu palīdzēt apmeklētājiem atrast nepieciešamo informāciju plašajās interneta resursos dzīlēs, tāpat mācījāmies datubāzes veidot arī paši, – stāsta Anita Rubine.

Bibliotēkās tagad tiek veidotas novadpētnieciska rakstura datubāzes un digitālie arhīvi (publikāciju, fotogrāfiju, dokumentu u.c.), kurus var izmantot ne tikai bibliotēkas apmeklētāji, bet ikviens to var atrast tās mājaslapā un katalogā. Tā daļa no bibliogrāfes Anitas Rubines veiktā ikdienas darba jau no 2000. gada tiek iekļauta arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas bibliogrāfijas analītiskās datubāzes pa-

pildināšanai. Anita strādā arī pie ievērojamu novadnieku biogrāfiju datubāzes, kur šobrīd atrodama informācija par 532 personām.

Līdztekus tehnoloģiju apguves procesam bijis arī izstāžu, dažādu pasākumu un tikšanos rīkošanas darbs. Anita ilgajos darba gados bijusi iesaistīta nekaitāmu izstāžu – gleznu, grāmatu, fotogrāfiju, rokdarbu un citu, kā arī tematisko, literāro vai novadpētniecībai veltīto pasākumu veidošanas procesos. Noformējusi arī afišas un rakstījusi publikācijas vietējā presē par gaidāmajiem vai notikušajiem pasākumiem bibliotēkā.

Lielās pašu veidotās izstādes un rīkote pasākumi – tas bija un ir tikai kolektīvi paveikams darbs, – teic Anita. Tāpēc lielāka apjoma izstāžu noformēšanas darbos vienmēr iesaistījusies arī kolēģes Sandra Miņkova, Gaida Mežānce, Gunita Kārklīņa, Lilita Žikova, Līga Višņevska. Paldies par fotogrāfiju apstrādi un līmēšanu, tekstu drukāšanu un noformēšanu, kā arī palīdzību izstāžu stendu un fotoarāmu sagatavošanā, gleznu piestiprināšanā un citos izstāžu tapšanas darbos viņa saka arī Elīzai Lenšai, Rolandam Lagunam, Raimondam Vindulim, kuri laikā, kad strādāja pilsētas bibliotēkā, ar savu mākslinieka «aci» prata radīt īpaši patīkamu un mājīgu gaisotni gan iepriekšējā bibliotēkas mājvietā Vecpilsētas laukumā, gan tagadējās telpās.

Protams, sadarbojoties ar Latvijas lielākajām bibliotēkām, organizācijām un iestādēm, muzejiem un skolām, bibliotēkā tiek eksponētas arī dažādas ceļojotās izstādes. Uz

tām parasti aicinām jēkabpīliešus tikties ar to veidotājiem, – piebilst Anita.

Pasākumu vai izstāžu apmeklētāji jau ievērojuši, ka tās rīkotas sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, LU Akadēmisko bibliotēku, Rīgas Stradiņa universitātes muzeju (ceļojotā izstāde «Stradiņa kods» 2012. gadā), Latvijas Kara muzeju, Ziemeļvalstu valodu centru «Nordisk», Jēkabpils zonālo Valsts arhīvu, Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikumu, Jēkabpils tautas namu, biedrību «Jēkabpils mantojums» u.c.

Kopumā, atskatoties uz darba gadiem Jēkabpilī, sacīšu, ka man bija iespēja strādāt draudzīgi, atbalstot kolektīvā profesionālas, mērķtiecīgas un ar sirds intelīgenci apveltītas direktores vadībā, kura prata atrast darbiniekos strādātprīeku un vēlmi paveikt savus pienākumus iespējami labāk. Tāpat man prieks, ka mūsu pilsētā ir tik aizrautīgi cilvēki – novadpētnieki kā Jānis Zeps, Jānis Apinis, Sarmīte Ozoliņa, Skaidra Putniņa u.c., kuri daļu sava brīvā laika atvēl, lai strādātu arhīvos, pētītu pilsētas un ielu vēsturi, uzklāusitu dzimtu dzīvesstāstus, vāktu un atšifrētu senas fotogrāfijas, dokumentus, lai pēc tam dalītos savos atklājumos ar sabiedrību, ar bibliotēkām. Paldies viņiem par aizgājušā laika, notikumu un cilvēku celšanu gaismā un bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanu! – saka Anita.

Pateicoties piedāvāto pakalpojumu klāstam, pasākumu un izstāžu tematiskajai daudzveidībai, Jēkabpils pilsētas bibliotēka, kas šobrīd izvietota divās ēkās – A. Pormaļa ielā 11 un Pasta ielā 39, kur atro-

das Novadpētniecības lasītava un izstāžu zāle, kļuvusi par jēkabpīliešu iecienītu kultūras iestādi, informācijas ieguves centru un domubiedru tikšanās vietu. Tie līdzās kolēģu veikumam augstu vērtējams arī ilggadējās bibliogrāfes Anitas Rubines ieguldījums. Darba gadu laikā viņa saņēmusi arī pateicības un Goda rakstus no bijušās Jēkabpils rajona padomes un 2015. gadā no Jēkabpils pilsētas domes par ilgādu, augsti profesionālu darbu un ieguldījumu novadpētniecībā.

Laiks, kas pavadīts saskarsmē ar dažāda veida informāciju, grāmatām, jebkuru iespieddarbu, ar novadpētniecības materiālu meklēšanu, vākšanu, apkopošanu un popularizēšanu, man devis daudz iemācījis «meklēt rakstos» un «rakt avotos», radījis dziļāku interesi par mūsu tautas, novada, tuvākās apkāmes vēsturi, līcis ar cieņu un apbrīnu izturēties pret iepriekšējām paaudzēm, viņu paveikto vai pārdzīvoto. Tikšanās reizēs, grāmatu atvēršanas svētkos, izstādēs iepazīti tik daudzi cilvēki, viņu talanti un radītie darbi. Varu teikt arī tā: ja nekluvu par daildārziņi, neveidoju skaistus dārzus dabā – puķu dobs gan bija un ir mans vaļasprieks lauku mājās «Norās», tomēr savu bibliotēkās aizvadīto darba mūža laiku nodzīvoju ievērojamu personību, skaistu, talantīgu līdzcilvēku domu un darbu dārzos. Tā ir atmiņā paliekoša bagātība, kas darijusi manu dzīvi interesantu, krāsainu un piepildītu, – secina ilggadējā Jēkabpils pilsētas bibliotēkas bibliogrāfe Anita Rubine.

Valija BERKINA

Avots: Brīva Daugava

Datums: 09.05.2025

Vienojošas atmiņas un kopābūšanas prieks

Bibliotēku nedēļas pasākumā

Bibliotekāri ir darbīgi ļaudis, kas arī ikdienā ne brīdi nesēž, rokas klēpī salikuši, taču Bibliotēku nedēļa nu reiz ir tas laiks, kad vairāk nekā ikdienā runājam un stāstām par mūsu darba aktualitātēm, piedāvājam dažādus pasākumus, aicinām ciemos uz Atvērto durvju un Jauno grāmatu dienām. Šī gada Bibliotēku nedēļas moto: «Iesaiste, sadarbība, attīstība – bibliotēkas veiksmes pamats».

Viesītes bibliotēka nedēļu 22. aprīlī iesāka ar akciju: «Nāc uz kafiju ar bibliotekāru!», kas pie mums notika jau trešo gadu pēc kārtas. Šogad to veiksmīgi apvienojām ar Jauno grāmatu dienu.

Dienas otrajā pusē ciemos bijām uzaicinājuši arī bijušos Viesītes bibliotēku darbiniekus.

Iepriekšējā lielākā bijušo darbinieku kopā sanākšana notika tālajā 1998. gadā. Aizritējuši jau 27 gadi, un daudzu no viņiem vairs nav šajā saulē, taču atmiņas ir dzīvas. Tās ir siltas, sirsnīgas un arī humorpilnas. Arī šī satikšanās izvērtās sirsnīga un ļoti emocionāla. Dalījāmies ar stāstiem, atmiņām, jokiem.

Skatoties uz mūsu bijušajām kolēģēm, nākas secināt: pateicoties viņu atbildīgumam un darba mīlestībai, godprātīgajai un nesavtīgajai attieksmei pret veicamajiem pienākumiem, mums, šodienas darbiniekiem, zem kājām ir stingrs pamats. Mūsu bibliotēka var lepoties ar senām un bagātām tradīcijām.

Paldies jums, Maiga, Vija, Elga un Pārsla!

Līga GRIŠKENA,
Viesītes bibliotēkas
vadītāja

Viesītes bibliotēku esošie un bijušie darbinieki priecājas par skaistajām atmiņām par kopā aizvadītajiem mirkļiem.

I. JODGUDES foto

Avots: Brīva Daugava

Datums: 25.04.2025

Šoreiz ceļosim uz Kanāriju salām!

Maijs ir pilnā plaukumā, tomēr ar siltumu un saulīti pārmēru lutināti netiekam. Ko darīt? Varbūt doties tālākā ceļojumā uz siltākām vietām? Ja to nevaram reālajā dzīvē, pastāv iespēja ceļot neklātienē. Jau **21. maijā plkst. 15.00** ikviens mīļi gaidīts Viesītes bibliotēkā uz piekto tikšanos pasākumā «Ceļojam kopā!». Šoreiz mūsu ceļojums aizvedīs uz vēl vienu tālu un eksotisku vietu – Kanāriju salām.

Ceļojumu portālos var iegūt informāciju par to,

ka Kanāriju salas ir Spānijas karalistes autonomais apgabals, ko veido septiņas lielas un sešas mazas vulkāniskas izcelsmes salas, kas atrodas Atlantijas okeānā. Tās vilinot ceļotājus ar savām daudzveidīgajām ainavām, dzīvīgo kultūru un patīkamo klimatu visa gada garumā. Vai tā tiešām ir? Par to šajā reizē stāstīs aizrautīgā ceļotāja Baiba. Ļoti gaidām uz tikšanos ikvienu interesentu! Ieeja – bez maksas!

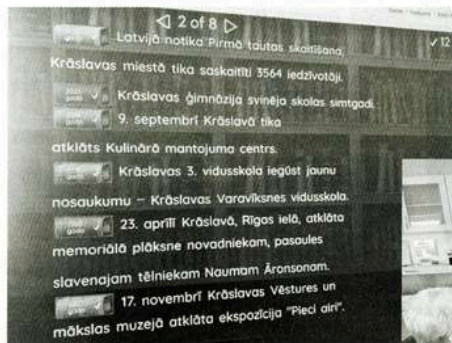
VIESĪTES BIBLIOTĒKA

Avots: Brīva Daugava

Datums: 09.05.2025

Septītā nodarbība senioriem Krāslavas novada bibliotēkā no cikla "Zināšanu kopceļš"

14. aprīlī Krāslavas novada bibliotēkā notika jau septītā nodarbība senioriem. Šoreiz nodarbības laikā senioriem tika piedāvātas divas radošas aktivitātes – novadpētniecības spēle "Šajā dienā Krāslavā" kopā ar Novadpētniecības nodaļas vadītāju Annu Bartušu un radoša darbnīca kopā ar vecāko bibliotekāri Ināru Pauliņu.

lavā" kopā ar Novadpētniecības nodaļas vadītāju Annu Bartušu un radoša darbnīca kopā ar vecāko bibliotekāri Ināru Pauliņu.

Novadpētniecības spēle "Šajā dienā Krāslavā" Krāslavas pilsētas dzimšanas dienas nedēļā senioriem izrādījās negaidīts un spraigs izaicinājums. Spēles dalībniekiem tika piedāvāti konkrēti notikumi, vēsturiski pavērsieni Krāslavā un

ziem gadiem, bieži izrādījās vairāk kā piecus, septiņus gadus tālā pagātnē. Seniori atzina, ka šī novadpētniecības spēle bija reizē arī emocionāli aizkustinoša, jo atmiņas par konkrētiem notikumiem pilsētā ir saglabājušās ļoti dzīvotspējīgas vēl šodien.

Nodarbības otrajā daļā notika radoša darbnīca, gatavojot Lieldienu dekoru. No putuplasta olām, skaista auduma un dekoratīviem elementiem (lentām, auklām, mežģī-

nēm) tika veidots Lieldienu dekors. Audums tika piestiprināts pie putuplasta olas, pēc tam tika pielīmēti dekoratīvi elementi. Šādus Lieldienu dekorus var izmantot telpu un pušķu rotāšanai.

Nākamā nodarbība no cikla "Zināšanu kopceļš" notiks 19. maijā. Aicinām!

Anna BARTUŠA,
Krāslavas novada
bibliotēkas
Novadpētniecības
nodaļas vadītāja

vajadzēja noteikt, precīzi kurā gadā tas notika. Nodarbības dalībniekiem tā bija lieliska iespēja pārbaudīt savu atmiņu, loģisko domāšanu. Nepieciešamības gadījumā seniori izmantoja doto iespēju atrast konkrēta notikuma gadskaitli, ieskatoties bibliotēkas novadpētniecības datubāzē "Krāslavas vēsture kalendāra formātā", kas atrodama bibliotēkas mājas lapā, novadpētniecības kolekcijā.

Viens no secinājumiem, ko seniori pauda pēc šīs novadpētniecības spēles, bija tas, ka laiks tiešām skrien ļoti ātri. Tas, kas šķita kā notikums pirms da-

Avots: Ezerzeme
Datums: 25.04.2025

Būt kopā no pirmās līdz pēdējai lapai

„Ir lasāmviela, un izvēle, ko lasīt, ir ļoti dažāda. Taču man patīk salīdzinājums, ka grāmata ir kā deķis, no kura katrs raujam to dziļāriņu, kas atbilst mūsu garastāvoklim, zināšanām un pieredzei.” Kuldīgas bibliotēkas pēcpusdienā *Lasīšana Kuldīgā. Mana grāmata* sacīja Larisa Barinova.

Ap desmit interesentu dalījās pieredzē un atklāja lasīšanas paradumus. Esam dažādi, tādēļ paradumi katram savi: vienam ērtāk lasīt divānā, citam agrā rītā vai vēlā vakara stundā, kāds izvēlas arī klausīties audiogrāmatas.

Elmārs Bārdiņš atzinās, ka agrāk lasījis ļoti daudz, bet tagad, par sevi pasmejot, noteica: slinkums kļāt – tik daudz vairs nenasot. Aina Salma grāmatas un žurnālus lasot katru dienu: „Man ir divas bibliotēkas – Padures un Kuldīgas, un tās abas tiek lasītas ārā.” (Smejas.) Pašlaik daudz tiek runāts, ka jaunajai paaudzei ar lasītprasmi kļājas grūti. Daiga Rozevska novērojusi, ka bērni lasa, bet angļu valodā. A. Salma turpina: „Pati strādāju bibliotēkā un jau sen secināju – ja mājās lasīs vecāki, to darīs arī bērni. Procesam traucē ierīces – tele-

foni, datori, jo tajos ir daudz citu interesantu lietu. Pati arī reizēm esmu aizrāvusies un atpooš, cik ļoti daudz laika šī nodarbe paņēmusi.”

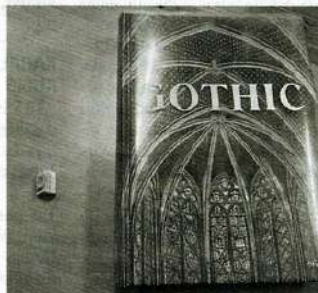
Kristīne Bīkova, vecākā bibliotekāre darbā ar vietējās kultūrvides dokumentu krājumu, iepazīstināja ar interesantiem faktiem par grāmatām. Piemēram, pasaulē vismazākā ir aptuveni cilvēka mata platumā, un, lai to lasītu, vajadzīgs mikroskops. Pasaulē lielākās grāmatas izmēri ir 5 x 8,06 m, un svars pārsniedz 1500 kg. Savukārt visdārgākā grāmata ir Leonardo da Vinči piezīmes, kuras Bils Geitss iegādājies par 30,8 miljoniem ASV dolāru. „Mūsu bibliotēkas dārgākā grāmata ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas dāvinājums – albums *Terra Mariana. 1186–1888*,” saka speciāliste.

Bibliotēku nedēļa pēc Latvijas Bibliotekāru biedrības ierosinājuma notiek kopš 1997. gada, un 23. aprīlī ir arī Pasaulē grāmatu un autortiesību diena. Pasaulē nostiprinoties tradīcija, ka šajā dienā vīrieši sievietēm dāvina rozes, bet sievietes vīriešiem – grāmatas. Tāpēc pasākuma beigās bibliotēkas vadītāja apmeklētājiem dāvāja rozes.

Pasākuma *Lasīšana Kuldīgā. Mana grāmata* dalībnieces Aija Lubiņa un Larisa Barinova apskata bibliotēkas vislielāko grāmatu.

Vismazākā grāmata Kuldīgas bibliotēkā ir *Manas pamattiesības Eiropas Kopienā* – vien 2,5 x 3,2 cm. Savukārt divas lielākās ir *Baroque* un *Gothic* – 29,5 x 40,2 cm.

Intas Jansones teksts un foto

Avots: Kurzemnieks

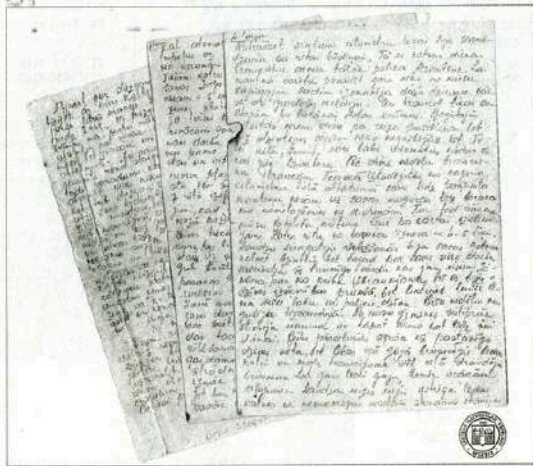
Datums: 30.04.2025

Ziņas no Jumurdas pagasta bibliotēkas

• 16. martā Jumurdas bibliotēka, ar literāro darbu izstādi, atceras **Aspaziju** (1865–1943) – dzejnieci, dramaturģi, prozaiķi, tulkotāju, sabiedrisku darbinieci. Latviešu modernās dzejas un dramaturģijas aizsācēju. Aspazija aktīvi iesaistījās par sievietes tiesībām un modernas sabiedrības attīstību. Piedalījās jaunstrāvnieku sabiedriskajā darbībā. Ievēlta Satversmes sapulcē, savas runas uzsvēra demokrātijas un kultūras nozīmi valsts pastāvēšanā.

• Jumurdas pagasta bibliotēka, kopā ar Ērgļu Mākslas un mūzikas skolas skolotājiem Līgu Klaviņu, Andri Džigunu un Viimū Veipū, izveidoja **Ērgļu Mākslas un mūzikas skolas mākslas nodaljas audzēkņu retrospektīvo darbu izstādi „2000...DZĪVNIEKI”**. Krāšņa, dzīvespriecīga, harmoniska mākslas darbu izstāde par dzīvniekiem – mūsu draugiem, fantāziju un reālajā pasaulē. Izstādē Jumurdas pagasta Saieta ēkas zālē apskatāma līdz 30. aprīlim. Ērgļu Mākslas un mūzikas skola darbojas no 1991. gada. Skolas krājumos ir audzēkņu darbi par dažādiem tēmiem. Šoreiz kā laika periods tika izvēlēts divtūkstošo gadu laika posms. Pavisam kopā pieci gadi. Šķiet – tas tāds labs, apaļš laika nogrieznis. Iespējams, audzēkņus šajā laika periodā vieno līdzīga pasaules uztvere, jo ir mācījušies pēc līdzīgam mācību programmām un strādājuši ar līdzīgiem materiāliem. Izstādē varam vērot, ka mācību procesā jau ir bijusi pieeja kvalitatīviem materiāliem darbu izpildei. Tāpēc gleznojumi un zīmējumi ir

labi saglabājušies. Tie nebalē un nenomelē, neplūksnojas un nedzeltē. Iepriekšējā tikšanās reizē

jumurdieši varēja aplūkot „Ziedu” gleznojumu kolekciju. Šajā izstādē iepazīstam senus un ne tik senus

audzēkņu mākslas darbus par dzīvnieku tēmu. Audzēkņi ir pētījuši un attēlojuši reālajā dzīvē gan savus mājās mīļulius, gan vienkārši savus mīļākos dzīvniekus, ievietojot tos dažādās vidēs, gan fantāzijas ainās, kur iedvesmojušies no dabas fotogrāfijām un vienotā stāstā savijuši fantāzijas dzīvniekus un neredzētus augus, gan dzīvnieku ķermeņa detaļu attēlojumus, kas liek padomāt par mūsdienu dzīves aktualitātēm: dabas aizsardzību, par to, cik svarīgi mūsu dzīvē ir mājās mīļuli. Izstādē izvietoto darbu autori – Samanta Liepiņa, Santa Laube, Lauma Kodola, Evelīna Kļaviņa, Kristaps Kartenbeks, Kristena Picka, Kārlis Vasks, Adrians Alksnis, Monta Mašajsa, Serīna Dženifera Daumane, Gunita Rasa.

Paldies par šo pozitīvo darbu izstādi!

• **25. marts – atceramies, pieminam, pateicamies...**

„Katru vakaru, skatoties spožajā saulītes rietā, nosūtām dzimtenei mīļus, mīļus siltu ilgu sajūtas sveicienus. Es zinu, mums paliek tumša, bet dzimtenē saulīte kavējas vēl pāris stundas,” – tā 1949. gada septembrī vēstulē uz Latviju rakstīja 14 gadus vecā Anna Sarkanābola, kura pusgadu iepriekš – 25. martā – kopā ar vecākiem no Cēsu apriņķa Jumurdas pagasta tika deportēta uz nometinājuma vietu Tomskas apgabālā Krievijas PSRS.

Kopumā no 1949. gada 25. līdz 30. martam uz attāliem PSRS reģioniem izsūtīja 42 125 cilvēkus jeb 2,2% visu Latvijas iedzīvotāju. Tomēr tikai salīdzinoši nedaudzi no viņiem ir atstājuši detalizētas

rakstiskas liecības par deportācijas norisi un grūtajiem izsūtījuma gadiem, kas visbiežāk ilga līdz atbrīvošanai no „specnometinājuma” 1956.–1958. gadā. Iemesli kļūsēšanai līdz pat 1980. gadu beigām bija dažādi – gan bailes no atkārtotām represijām, gan arī kāds apstāklis, kuru atmiņās un intervijas vēlāk norādījuši vairāki deportētie: „To, ko mēs pārdzīvojām, viens cilvēks jau nevar izteikt vārdos”.

Tādēļ jo lielāka vērtība ir autentiskām liecībām – dienasgrāmatām, vēstulēm, atmiņām, kuras ļauj kaut nedaudz pietuvoties „vārds neizsakāmajam”, kaut daļēji rekonstruēt izsūtījuma gaitas un pārdzīvojumus.

Rakstītās vēstules par izsūtījuma laiku iespējams noklausīties Latvijas Nacionālā Vēstures Muzeja virtuālā resursu vietnē eMuzejs: <https://emuzejs.lv/resursi/video-audio/audiostasti>

• No 1. līdz 7. aprīlim, ar literatūras izstādi, atzīmējam pasaku meistara, dāņu

rakstnieka Hansa Kristiāna Andersena 210 gadskārtu. Pasakas ir pamācošas, noslēpumu pilnas. Tā ir gadsimtos uzkrātā tautas gudrība, kas ved uz noslēpumaino laimes zemi. Lasot pasakas, mēs augam – kļūstam godīgāki, atbildīgāki, stiprāki garā, čaklāki, mācāmies cienīt viens otru, tā darot pasauli skaistāku.

Jumurdas bibliotēka aicina lasīt pasakas un piedzīvot brīnumus! Lai mums skaists ceļojums pasaku pasaulē!

Agita Opincāne,
Jumurdas pagasta bibliotēkas
bibliotekāre
Foto: A. Opincāne

Avots: Ergļu Apvienības notikumu apskats

Datums: aprīlis, 2025

LIENE APSĪTE ar savām skicēm un ilustrācijām.

Lai skicētu, nav jābūt māksliniekam

Elva Jēkabsons

Kādu dienu, kad pārkārtīju savu Facebook laika joslu, pamanīju mazsalacietes LIENES APSĪTES zīmētās skices. Tur bija uzskicētas gan ziedi, gan ēkas un cilvēki. Lai arī darbi paši par sevi šķita vienkārši – līnijas un mazliet krāsas, mani tie piesaistīja, tāpēc aicināju Lieni uz sarunu par radošumu un skicēšanu. Stāsta Liene.

Par radošumu

Paši pirmsākumi ir meklējami manā ģimenē – vectēvs Edvards Apšītis gleznoja. Viņš kādreiz brauca mācīties uz Valmieras Mākslas studiju pie Dainas Leites un piedalījās arī dažādās izstādēs kopā ar Mazsalacas māksliniekus. Vectēvs gleznošanas pamatus apguva pašmācības ceļā, bet viņam bija Dieva dots talants. Mana mamma Guna Miķelsons ir tekstilmāksliniece, mana krusmāte Daina Rudzīte strādāja par skolotāju Alūksnes mākslas skolā. Mums ģimenē ir ļoti daudz radošu cilvēku, Apšīšu dzimtā ir ne tikai mākslinieki, bet arī mūziķi. Daži ar mākslu nodarbojas profesionāli līmenī.

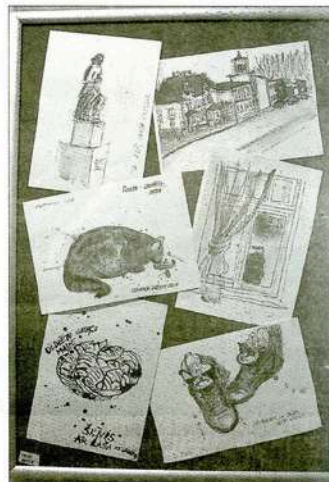
Esmu mācījusies arī mākslas skolās gan Rūjienā, gan Mazsalacā, bet tās nepabeidzu. Vēlāk iestājos Ogres Amatniecības vidusskolā, kur apguvu ādas amatnieka profesiju. Protu gan iesiet grāmatas, gan veidot dažādas ādas izstrādājumus, bet pēdējos gados to īsti nav sanācis darīt. Dažādos kursos un meistarklasēs apguvu floristikas, rotu gatavošanas, fotogrāfijas, dekupāžas, stikla un zīda apgleznošanas un keramikas izstrādājumu veidošanas pamatus. Strādāju bibliotēkā, varu likt lietā šīs zināšanas,

vadot bērniem radošās darbnīcas, kā arī organizējošot dažādas izstādes. Sens sapnis bija iemācīties gleznot, tāpēc sāku apmeklēt gleznošanas nodarbības pieaugušajiem, ko sākumā vadīja Laila Strada, vēlāk Dace Asne un pašlaik Alise Alberinga. Šādos kolektīvos pievienotā vērtība ir ideju apmaiņa, darbu analīze, kopīgi pienēn un izstādes. Šobrīd turpinu savu glezniecības ceļu individuāli.

Izveidota skicēšanas grupa

Jāsaka paldies Dainai Domašūtei, kas iedvesmo cilvēkus skicēt. Viņa ir viena no Latvijas *Urban sketching* grupas izveidotājām. Šajā skicētāju kopienā akcentējamo, ka skicēt var ikviens, ka, to darot, nav nepieciešamas prasmes vai priekšzināšanas. Kādā no Dainas organizētajiem skicē pasākumiem pamēģināju šādā veidā skicēt, un man īpatniskā veidā, ar kādu to var darīt. Vēlāk bibliotēkā organizējam viņas skicē izstādi. Pēc tam iepazīnos ar rūjienieti Inesi Kalinku, jo Mazsalacas pilsētas bibliotēkā organizēju arī viņas darbu izstādi.

Es skatījos Ineses skicē klades, pamazām iesaistījās dažādos skicēšanas pasākumos. Kādā no tiem Inese mani izaicināja sākt skicēt katru dienu un publicēt darbus internetā. Šis izaicinājums neturpinājās pārāk ilgi, tomēr es sāku skicēt regulāri. Inese mani pievienoja lokālai skicētāju *WhatsApp* grupai, kurā bija cilvēki, kam patīk skicēt. Aktivākās grupas dalībnieces esam mēs: Inese Kalinka, Sanita Resne, Sanda Berga, Ieva Paleja un es. Mēs regulāri tiekamies un kopīgi izvēlamies skicēšanas tēmas.

IZSTĀDĒ «SKIČU KARUSELIS» Lienas darbi. Ārijas Romanovskas foto

Līdz 26. aprīlim Mazsalacas pilsētas bibliotēkā ir apskatāma mūsu izstāde «Skicē karuselis». Izstādē veidojot, izvērtējām, kuras skices liksim izstādē, lai uzsvērtu atšķirīgo, katras skicētājas īpašo stilu, tehniku, tēmas un motīvus. Ar šo izstādi mēs vēlamies iedvesmot ikvienu pamēģināt skicēt, jo to var darīt arī cilvēki bez priekšzināšanām mākslā. Skicējot svarīgi ir saprast perspektīvu, ēnu un gaismu, proporcijas, tomēr to visu var iemācīties darot. Skicēšana ir par radošumu, par to, ka tu fiksē mirkli, esi šeit un tagad, pievērš uzmanību detaļām. Parasti, kad skicē, laika nav daudz un apstākļi ne vienmēr ir ērti, bet ir jākoncentrējas uz darbu. Skicē klade principā kļūst kā maza dienasgrāmata, jo klat pie skices arī uzraksta, kas tur redzams un skices tapšanas datumu.

Ja runājam par skicēšanas grupu, tad ikdienā darbojamies katra individuāli. Tiekamies apmēram reizi mēnesī, kad skicējam kopīgi. Manā mums bija pirmā oficiālā *urban sketching* Vidzemes nodaļas

tēmas ir konkrētas, bet dažreiz ļoti abstraktas, un grupas dalībnieces man saka, ka es improvizēju un tēmai pieeju no citas puses. Viena no tēmām bija logs, un es uzzīmēju grāmatas, jo tas taču ir mūsu logs uz pasauli. Protams, ja nevēlas, var arī neizvēlēties konkrētu tēmu – tas nav nekas uzspiests, tas vairāk ir kā rāmītis, kas veicina radošumu un dod virzienu, par ko domāt.

Man šķiet, ka skicēšana ir lielisks papildinājums viesībām, kad negribas visu laiku pavadīt sarunās vai spēlējot galda spēles – var pagremt rokā rapidogrāfu un pamēģināt ko uzskicēt. Protams, neieteiktu uzreiz sākt ar cilvēkiem vai dzīvniekiem, jo tos skicēt ir grūtāk nepārrautās kastības dēļ, bet var sākt ar vienu glāzi vai ziedu vāzi, ko nu kurš vēlas.

Skicēšana brīvā dabā visbiežāk notiek siltajā sezonā, bet vasarā parasti ir ļoti daudz citu lietu ko darīt, tāpēc nesānā tik daudz pievērsties *urban sketchingam*. Ziemā, kad laika skicēšanai būtu vairāk, arī to īsti nevar darīt, jo ir auksts

fijas spalvu un tušu vai tinti, kā arī ar vienkāršu kociņu. Lielāko daļu no nosauktā es bieži nēsāju līdzī iekdienā savā somā. Pietiktu tikai ar rapidogrāfu un akvareli, bet man patīk, ka ir izvēle.

Zīmēt var ļoti dažādos veidos, piemēram, nosakot sev konkrētu laiku, kurā skice jāpabeidz, vai skicējot ar kreiso roku. Interesants rezultāts sanāk, ja vairāki cilvēki vienlaikus skicē vienu objektu, katrs vēlot skicei vienu minūti, un iesākt darbu turpina pārējie, kamēr skice atgriežas pie tā, kurš to sāka. Ja nav iespēju pabeigt darbu, var krāsu tikai mazliet «ieslaistīt» attiecīgajā vietā, tā piedodot skicei «dzīvīgumu». Jāprot, ka uz dažādiem materiāliem darbs izskatās atšķirīgi. Lielākoies izmantoju papīru, kas ir biezs un blīvs – piemērots, lai zīmētu ar akvareļiem. Tomēr man ir arī dažādi bločiņi, kur ir visparastākais papīrs. Darbiem, kas top uz tonēta papīra – brūna vai melna, jābūt izteiksmīgākiem un kontrastainākiem, lai tie labi izskatātos. Mēs esam skicējuši arī uz grāmatu lapām, un izskatās interesanti.

Ilustrācija vai skice

Mēs skicēšanas grupā esam daudz diskutējušas par to, kur ir robeža, kad skice top par kaut ko vairāk, un par to, vai skicēšana vispār ir māksla. Līdz konkrētai atbildei neesam nonākušas, jo viss ir nosacīti. Tomēr, ja runā par skicēm, tad labāk tām vēlot īsāku laiku, lai tās sanāktu «vieglas». Ja mēs pašķīstām grāmatas, varam redzēt, ka to ilustrācijas bieži ir kā skices. Man šķiet – ja tu skici esi gatavs ierāmēt un likt pie sienas, tad tas ir mākslas darbs.

Skicēšana Mazsalacā

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā 23. aprīlī plkst. 15.00 organizē nelielu skicē pastaigu lasītājiem un citiem mazsalacēšiem bez vecuma ierobežojuma. Mēs skicēsim gan bibliotēkas iekšienā, gan ārpusē. Šis pasākums norisināsies Bibliotēku nedēļas ietvaros. Viss nepieciešamais tiks nodrošināts, tostarp būs iespēja pamēģināt skicēt uz grāmatu lapām. Aicināts ir ikviens interesents, pasākuma beigās būs arī neliela eksprezizāde.

Ja tu skici esi gatavs ierāmēt un likt pie sienas, tad tas ir mākslas darbs.

skicēpastaiga Rūjienā, tagad to vada Inese. Tai varēja pievienoties ikviens interesents. Svarīgi ir tas, ka mēs savas skices publicējam internetā – neatkarīgi no tā, vai skice ir izdevusies vai nav. No sākuma gribēju likt tikai tos labos darbus, kas bija pilnībā izstrādāti, bet to tapšana bija pārāk ilgs process. Grupas dalībnieces teica, ka tās vairs nav skices, bet ilustrācijas. Ir «jāpārkāpj sev pāri», ja kaut kas nesānā tik skaisti, kā esmu iedomājusies. Tagad es ļauios radošumam un eksperimentējam. Jā, ne vienmēr sanāk izcili, bet man pašai šie *nesmukie* darbi reizēm patīk labāk, arī citi tos atzinīgāk novērtē.

Darbi un tēmas

Skicēšanas grupā mums katrai nedēļai ir sava tēma, pie kā strādājam – tumsa, mirzums, silums, arī ziļsniedzes. Ir reizes, kad mums nav nekādas tēmas, skicējam to, ko katru vēlamies. Dažreiz

un tumšs, ja nu vienīgi tās ir ļoti ātras skices. Esmu skicējusi Mazsalacas un Rūjienas ēkas un ielas. Tiesa gan, šādas skices top ilgāk. Viens no šī mēneša darbiem tapa Skanākālna dabas parkā – pie Engļu alas. Tur bija kurināts uguns-kurs un palikušas ogles. Papēmu ogli, uzzīmēju Engļu alu, līdzī bija arī akvarelis, tāpēc skici ieto-nēju rūsganu. Skice tapa sešas minūtes – trīs minūtes ar ogli, trīs – ar akvareli, bet rokas tāpat nosala.

Darba instrumenti

Klasiski skicē zīmēšanai izmanto melno rapidogrāfu, kas ir tehniskās zīmēšanas pildspalva rasēšanai, ilustrācijām un grafiskajam dizainam, kā arī akvareļu krāsas. Ir arī speciāla ota, kuņģa iepilda ūdeni, lai nav jānēsā ūdens trauciņš līdz. Bet tā ir katra brīva izvēle, ko izmantot – ogli, kafiju, vīnu vai biešu sulu. Var izmantot marķierus, flomāsterus, pastelkrītīkus utt. Var skicēt arī ar kaligrā-